

1942 augusztus 11 kedd

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 178. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A Főméltóságú Asszony kérő szavai a nemzethez

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a Kormányó Ur hitvese hétfőn délután 18 óra 35 perckor rádiószózatot intézett a magyar társadalomhoz. A Főméltóságú Asszonyt a Rádió Sándor utcai székháza előtt a kormánytagjai közül vitéz Bartha Károly vezérredes, honvédelmi miniszter, vitéz Lukács Béla tárca nélküli miniszter és Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter fogadták. Az épület bejáratánál fogadta a Főméltóságú Asszonyt vitéz Náray Antal ny. vezérőrnagy, az MTI és a Rádió elnöke.

A Főméltóságú Asszony vitéz nagybányai Horthy Istvánné társaságában érkezett a Magyar Távirati Iroda székházába. A Főméltóságú Asszonyék a fogadás után együtt mentek be a harmas sz. stúdióba, a felolvasás helyszínére. Ebben a stúdióban hallgatta végig az előadást vitéz nagybányai Horthy Istvánné és a három jelenlévő miniszter.

A Főméltóságú Asszony a rádió keresztül a következő szózatot intézte a nemzethez:

Kérő szóval fordulok ismét a magyar társadalomhoz. Kérek a messze keleti arcvonalon küzdő honvédek, aki szent kötelességet teljesít, aki távol családi tűzhelyétől védi otthonunkat és biztosítja mindnyájunk zavartalan életét. Kérek az itthonmaradottaknak, hogy megmentésüküket rájuk nehezedő gondtól, míg szeretitek az ősi magyar helytállás vitézi kötelességét teljesítik. Kérek azoknak a gyermekeknek, akiknek édesapja és eltartója a háború véres kényszerűsége miatt a legtöbbet ad értük és a hazáért, kérek a hadiárvaiknak.

Ne feledjük el, hogy a nemzetünk léteért folyó háborút két arcvonalon vívjuk meg. A honvéd odakünn, az itthonmaradottak pedig a polgári kötelességteljesítés arcvonalán.

Sok és sokféle tennivalónk van. Elsősorban gondolunk kell katonáink itthonmaradt hozzátartozóira, tehát adakoznunk kell a megindító háborús téli segélyakcióra.

Másodszorban, mélyseges erkölcsi kötelességünk pedig azt követeli tőlünk, hogy biztosítsuk a hadiárvaik nevelését.

Végül felhívom a figyelmet a honvédség közeli téli ruhagyűjtő mozgalomára, amely a három akció közül időben a leghamarabb kezdődik.

Kérő szavam mindenkinek szól, de leginkább azoknak a férfiaknak, akik itthon nyugodt kényelmet biztosító polgári környezetben és nem a minden percben rájuk váró veszedelmek között végzik napi munkájukat. És szólók minden anyához, hitveshez, asszony- és leánytestvéremhez, hiszen mi nők ismerjük a legjobban azt az aggodó szeretetet, amellyel hozzátartozóinkat az élet veszedelmeiből, a harctérről visszavárjuk. Az állam minden emberileg lehetőleg megadott az itthonmaradottaknak, a hadiárvaiknak és a harcoló katonáknak. Hon-

A Kaukázus északi lejtőjén törnek előre a német erők

Pjatigorszk, Majkop, Krasznodar, Jeisk elesett — A szovjet szempontjából elveszettek tekinthetők a kaukázusi olajmezők — A szovjet keletázsiai „nagyobb tevékenységéhez” köti az USA a hathatósabb segítséget — Három napja tart a japán-amerikai-angol tengeri csata a Salamon szigetekenél

Gandhi letartóztatása nyomán fellángoltak a zavargások és utcai harcok Indiában

Viharos gyorsasággal kergetik egymást az események. A keleti hadszíntéren 36 óra alatt a tengelyes csapatok sikert sikerre érve el törtek előre és négy nagyfotosszerű helység bevételeit jelentik.

KRASZNODART, MAIKOPOT, PJATIGORSZK ÉS JEISK VÁROSÁT foglalták el másfél nap alatt. Pokoli hőségben, rendkívüli menetesítések után vették be a Kuban-vidék főhelyét, Krasznodart, mely a szovjet hadiliparának egyik legfontosabb gócpontja volt. Rehammaj elfoglalták a Kaukázustól északra elterülő olajvidék fontos centrumát, Maikopot és ugyanakkor délkeleti irányban gyors csapatok megszállták Pjatigorszket. Elesett Jeisk is. De más vonalakon is eredményes harcok folytak.

Igy a honvédeink által védett Don-

kanyarban Kalacstól nyugatra nagy szovjet erőcsoporthoz zártak be és semmisítették meg. Használannak bizonyulnak más részeken is az ellenség elkésztetett kitérési kísérletei. A rövid területekre bezárt, összehúzó csapatokban a repülőkötelek végeznek pusztítást.

A LÉGI ERŐ HARCAI egyre jelentősebb eredménnyel járnak a keleti hadszíntéren. Az északkaukázusi kikötőkben a csapat- és hadiszerszállítást szinte megbénítják a bombázók. Hajókat, vasúti berendezéseket rombolnak szét és megakadályozzák az ellenség utánpótlását.

A NYUGATI LÉGI HARCOK során a német bombázók a csatorna partján fontos katonai berendezéseket árasztottak el nehéz bombákkal. Angol bombázók pedig hétfőn éjszaka el-

repültek Nyugat-Németország felett és bombákat dobtak le egy nagyobb vesztfáliai városra, ami néhány lakóházat felgyújtott. Viszonzásul német gépek egy dél-angol parti várost bombáztak eredményesen és bombákat vetettek a midlandi, valamint a keleti partvidék hadifotosszerű üzemekre.

AZ INDIAI DRÁMA esüspontjához érkezett. A kongresszusi pártnak Gandhi beszédére hozott határozata után, melyben Angliát Indiából való kivonulásra szólítják fel, az angolok elrendelték Gandhinak, továbbá a kongresszusi párt vezetőinek, köztük Nehrunak, Azadnak, Patelnek

FONTOS TUDNIVALÓK

Rendeltek egyes ipari növények kőszülő termeléséről. (7.)

védségünk kitűnően felszerelt és a teljesítőképeségnek határáig lehetőleg minden szükséges holmival ellátott hadsereg. De tény az, hogy a háborús beszerzési nehézségek miatt honvédségünk még a legnagyobb áldozatok árán sem tudja teljes mennyiségben beszerezni a szükséges téli holmikat, mert ezen a téren is nyersanyaghiány van. Így nagyrészt azokra a téli holmikra lesz szüksége a honvédségnek, amelyek ma talán feltes mennyiségben és használaton kívül a polgári társadalom tulajdonában vannak.

Nemcsak az a fontos, hogy mindenki minél többet és jobbat adjon, hanem az is, hogy helyesen és pontosan adjunk és olyasmint juttassunk katonáinknak, amelynek vitéz honvédségünk valóban hasznát is veheti.

Elsősorban szükség van bármilyen huzattal ellátott egy-, két-, három- vagy ötujjas szőrmekesztyűre. Megfelel a gyanjúkesztyű és a sikesztyű is, csak az a fontos, hogy a kesztyűk hét és feles nagyságnál kisebbek ne legyenek. Ezenfelül kötszövött meleg alsófehérnemű kell minél nagyobb számban. Ezek közül leginkább az úgynevezett Jäger alsónemű pullover, szvetter, ujjas, vagy ujj nélküli kötött gyanjú mellény alkalmas erre a célra.

Gyűjtsünk továbbá szőrmesapkát. A honvédségnek megfelel minden szőrmés sapka, leginkább pedig az Alföldön és Erdélyben viselt kucsma. Fülvédők, nyaksálak, hősapkák és érmelegítők minden családban találhatók, ahol a fiatalság téli sport-

tot üz. Gyűjtsünk össze minél több lábszármeghajtót, vadászharisnyát és hőlábszárvédőt is, akár lábfejrészrel, akár anélkül. Megfelel e célra a vadászok és turisták lábszárvédője éppúgy, mint a labdarúgók lábszárvédő harisnyája.

Sífelszereléseket és sicipőket kérek katonáinknak. A sitalpak 190—220 cm. nagyságúak legyenek, bármilyen fából és kötással, a sicipők pedig legalább 42-es számúak.

Az orosz téli éjszakák hidege ellen tábori takarókat is kérek. Nagy szolgálatot tesz a szent ügynek az is, aki nap- és hővédőszemüveget, motoros-, autószemüveget és szemvédőt szolgáltat be az arcvonal csapatai részére.

Végül szőrmés mellényekkel kell ellátni a katonákat. A szőrmebélések épp olyan jók erre a nemes célra, mint az Erdélyben használatos bőr- és szőrmemellények, a rövid bekecskek, egyéb bundabélések, egyes szőrmés bőrök és más hasonló, amelyekből mellény, kesztyű vagy sapka készíthető. Nagyon fontos, hogy a páros holmit, cipőt, érmelegítőt, harisnyát, kesztyűt, sitalpat, lábszárvédőt párosan összezerősítve, illetőleg összevarrva szolgáltatassuk be, mert ezzel felesleges munkától és késedelem-től kíméljük meg a gyűjtőket.

Semmi sem vész kárba és minden darab eléri rendeltetési helyét. A rögtön felhasználható téli holmit haladéktalanul továbbítják, a továbbiakat pedig szakszerűen átalakítják,

vagy pedig nyersanyagként új ruhadarabok készítésére használják fel. Ami esetleg a honvédség céljának nem felel meg, azt az arra rászoruló szegények kapják meg. Az adományozók minden egyes tárgy után elismerényt kapnak és a gyűjtést végző szervek a legszigorúbb ellenőrzéssel biztosítják a manapság annyira értékes téli holmi beszállítását, kiválogatását, eljuttatását a csapatokhoz. A gyűjtéssel megbízott katonai és polgári szervek az újságok és falragaszok útján még részletesebben fogják a közönséget augusztus 25 és szeptember 5 között a megindítandó téli ruha gyűjtéséről tájékoztatni.

Szentül hiszem, hogy a magyar társadalom most is ugyanúgy meg fog érteni engem, mint megértett eddig is. De még nyomatékosabban kérek mindenkit, hogy adjon, mert ennek a gyűjtésnek az eredménye ugyanolyan fontos, mint egy megnyert csata.

Adjatok, mert csak az a nemzet remélhet boldogabb jövődőt, amely tettel, áldozattal, adakozással és önzetlenséggel is tud harcolni.

Adjatok, hogy méltók legyünk Hozzájuk, akik vérükkel váltják meg a magyar népet!

A közel félórás előadás elhangzása után a Himnusz, majd a Rákóczi induló akkordjai esendültek fel a rádióban. A szózatot a filmhíradó számára is felvették.

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

letartóztatását. Rendőrségi gépkocsin, fedezet mellett vitték el lakóházáról a kongresszuspárti vezetőférfiakat, de letartóztaták Gandhi feleségét és titkárnőjét is. A letartóztatások nyomán Bombayban hatalmas tüntetések voltak, úgyhogy a rendőrség csak könnyfakasztó gáz segítségével tudta szétválasztani a tüntetőket. Számos helyen véreket öszelkőzökre került sor. A forrongó Indiában illos a fegyverviselés, megkezdődött a fegyverek összegyűjtése és egyidejűleg a közlési hírlapokat is életbejelezték. Az indiai események beláthatatlan következményekkel járhatnak és az egyre izgalmasabb fejedelemhez érkező keleti hadviselés mellett is nagy figyelmet szentelnek annak Európaszerte.

A SALAMON SZIGETEK

mellett lezajlott tengeri esata a távolkeleti harc események sorából kiemelkedő momentum. Vegyes angol-amerikai hajórajt támadtak meg a Korall-tengeren japán bombázó- és torpedóvetőrepülőgépkötelek. Heves viharban egészen alacsonyra szállva dobták ki bombáikat és mint a jelentésekből kitűnik, egyik hajó a másik után súlylyedt el a találatok következtében. Időközben angol-szász repülőgépek érkeztek a harc színhelyére és a kialakult izgalmas légi csatában a japánok 41 ellenséges gépet lőttek le. Az egész éjszaka tartó csatában végül japán hajók jelentek meg, heves tüzpárbaj alakult ki. A harc három napja tart és a legutóbbi jelentések szerint még mindig nem ért véget.

Déli szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: Az egyiptomi arevonalon pillanatnyilag csak kisebb helyi jellegű tevékenység folyik.

Déli légi harcok

Róma, augusztus 10. Az olasz főhadiszállás 804. számú közleménye: Az egyiptomi arevonalon a szárazföldi és légi erők mérsékelt tevékenysége folyt. Az angol repülőgépek néhány helyen bombákat dobtak az arevonál mögött és megöltek öt libiai polgári személyt. Az okozott anyagi kár esemény. A tengely légi ereje éjjel-nappal

folytatta támadásait Málta szigetének légi és tengerészeti támaszpontjait ellen. (MTI.)

Berlin, augusztus 10. (Német TI.) Német repülőgépek az augusztus 9-ére virradó éjszaka az el-nurisi repülőteret bombázták. Vasárnap az El-Alamein-től délre angol csoportosulásokat bombázták. (MTI.)

Távolkeleti szárazföldi harcok

Tokió, aug. 10. A csekiangl arevonálról érkezett jelentés szerint a Siakow vidékén harcoló japán csapatok bekerítettek kétezer kínai katonát. A japánok az ellenséges ellenállás megtörése után elfoglalták Siakowot. (MTI.)

Távolkeleti légi harcok

Tokió, aug. 10. (NTI) A Domei Iroda jelentése szerint a japán főhadiszállás hétfőn japán idő szerint 15.30 perckor

közölte, hogy a japán léghaderők az Aleuták vizén erős ellenséges tengeri haderőket vertek vissza. (MTI.)

Távolkeleti tengeri harcok

Tokió, aug. 10. (NTI): A Salamon-szigetek mellett lezajlott tengeri csatáról érdekes részletek váltak ismeretessé. Augusztus 7-én délelőtt 11.30 órakor japán felderítőrepülőék észrevették, hogy egy vegyes angol-amerikai hajóraj halad a Korall-tengeren északi irányba. Nyomban jelentést tettek szikratávírókn, mire azonnal japán bombázók és torpedóvetőrepülőgépek indultak a hajóraj megtámadására. Bár heves vihar uralkodott, a japán repülőék egészen ala-

csonyra ereszkedtek az ellenséges hajók fölé és közvetlen közelről dobták ki a bombáikat és torpedóikat. Az ellenség megpróbálta úgyan, hogy heves légvédelmi tűzzel távolítsa a támadókat, de egyik hajót a másik után érte találat és súlylyedt el. Időközben angol-szász repülőék emelkedtek a levegőbe és elkezdett légharcok fejlődtek ki. A harc-edzett japán repülőék azonban viszonylag rövid idő alatt 41 ellenséges repülőgépet lőttek le. Közben beállott az éjszaka és ekkor a japán hadihajók is megjelentek a harc színhelyén. Késedelem nélkül beavatkoztak a küzdelembe és heves tüzérségi tüzet zúdítottak a még ott talált ellenséges hajókra. A tűz párbaj egész éjszakán át tartott. A viadal augusztus 8-án tovább folytatódott a mint a legutóbbi jelentések mondják, még jelenleg is tart. (MTI.)

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

Berlin, augusztus 10. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A német véderő főparancsnoksága közli: A német gyalogos hadosztályok a légi haderő kötelekinek támogatása mellett rendkívül menetteljesítmények után, trópusi hőségben lezajlott kemény harcokban áttörték a Kubantól északra kiépített erős ellenséges állásokat és elfoglalták az ellenség hadiparának nagy fontossággal bíró Krasznodart, a Kuban-vidék fővárosát. Mai-kepet, a Kaukázustól északra elterülő olajvidék fontos központját gyors csapataink rohammal bevették. Gyors csapatunk délkelet felé irányuló előretörését során elfoglalták Pjatigorszk városát. Sztingrádtól délnyugatra az ellenség kétségbeesetten védekezett. Ellenátadásait azonban kemény harcokban visszavertük. A nagy Donkanyarulatban Kulaestól nyugatra bezártunk egy nagyobb ellenséges erőcsoporthat. Az ellenség ismételt kitérésai kísérletei eredménytelenek maradtak. A bekerített és szűk terere összehúzólt

ellenséges erőknek a közelharcú repülőkötelekünk súlyos veszteségeket okoztak.

Berlin, aug. 10. A véderőfőparancsnoksága közli: Az Azovi tenegr keleti partján harcbevetett román lovasság vasárnap délelőtt rövid harc után elfoglalta Jepsak Azovi tengeri kikötő városát. (MTI.)

Berlin, aug. 10. Krasznodar, Majkop és Pjatigorszk meghódítása után a Kaukázus előterében kirajzolódnak már a német és szlovák kötelek előretörésének irányai. E csapatok itt nemcsak északra és északkeletre vivő utolsó olajvezetékét fenyegetik. Már is kezd megbosszulni magát, hogy a szovjet hadvezetőség Rzevnél és a volchovi szakaszon nyakusan kitarít terve, a németek déli hadműveleteinek ellensúlyozása mellett és egyre újabb tömegű tartalékokat hajl a német és szövetséges csapatok ágyúcsöveire. Ennek első súlyos csapását már látszanak Kulaestól nyugatra, Moszkvára éppendgy, mint mint Londonra és Washingtonra nyommasztó következményekkel. (MTI)

Keleti légi harcok

A légi haderő azonkívül eredményesen bombázta az északkaukázusi parlamenti kikötőkben lezülő csapat- és hadiszerszállítókat. A német repülőgépek a tüsszel kikötőben elsüllyesztették egy súlyozatlan kereskedelmi hajót és súlyosan megrongáltak egy másik teherhajót. A légi haderő a Sztingrádtól délre vonuló vasúti berendezések ellen folytatta támadásait. Megsemmisítettünk egy szovjet páncélcsoportot. A Rzevnél délkeletre az ellenség folytatta támadásait, amelyeket elkeseredett harcokban visszavertünk és 34 ellenséges páncélcsoport megsemmisítettünk.

lingrádtól délre vonuló vasúti berendezések ellen folytatta támadásait. Megsemmisítettünk egy szovjet páncélcsoportot. A Rzevnél délkeletre az ellenség folytatta támadásait, amelyeket elkeseredett harcokban visszavertünk és 34 ellenséges páncélcsoport megsemmisítettünk.

Nyugati tengeri harcok

A német véderőfőparancsnokság közlése szerint augusztus 9-én hajnalban a Csatornában ismét öszelkőzökre került a sor német aknaszedő hajók és an-

gol gyorsnaszádok között. Egyik gyorsnaszádot tellalálat érte, egy másik is mozdulatlanul állvamaradt. (MTI)

Nyugati légi harcok

A német véderőfőparancsnokság közlése szerint az északi német partvidék és Nyugatnmetország felett öt támadó bombázót lőttünk. A német léghaderő vasárnap a Csatorna partján csapat-szállásokat és katonai fontosságú berendezéseket árasztott el nehéz bombákkal. Augusztus 10-ére virradó éjszaka német repülőgépek Midland hadfelszerelési ipartelepét, valamint az angol tengerpart hajóépítő telepeit és berendezéseit bombázták.

támadások nem jártak azzal a sikerrel, amelyet vártak tőlük. Az angol légi haderő nem tudott komoly károkat okozni a német ipari központokban. (MTI)

Berlin, aug. 10. A Német TI illetékes helyéről nyert értesülés szerint a hétfőre virradó éjjel angol bombázók elrepültek Nyugat-Németország felett és bombákat dobtak egy nagyobb west-fáliai városra. Néhány helyen lüz keletkezett lakónegyedekben. Az eddigi jelentések szerint négy bombázót sikerült lelőni. Német harcirepülőgépek a hétfőre virradó éjjel egy délangliai part városát bombázták, továbbá bombákat vetettek a midlandi, valamint a keleti parti vidék hadifontosságú üzemeire. (MTI)

Pigniczky István
A szegedi hírneves
BRAUSWETTER
órásnak tanítványa, 12 évig
elsőrendű szakmunkás volt. — Csopé utca 17. sz.

Háborús készülődések

Buenos Ayros, aug. 10. (Stefani): Roosevelt elnök rádiófelhívást intézett a fegyvergyárak munkásaihoz, melyben arra kérte őket, hogy kettőzzék meg az

erőfeszítéseket, mert mint mondotta a hadianyagtermelés nem érte el a várt eredményt. (MTI.)

Külföldi lapszemelvények

Lisszabon, augusztus 10. A „Correio de Domingo” című lap megállapítja, hogy a szovjet hátrálása katasztrófális méreteket ölt és úgy véli, hogy tekintettel a német sikerre, a közeli napokban igen súlyos következményekkel járó meglepetésre készülhetnek fel a

szovjetek. A második arevonál felállását a tények követelik — mondja a lap — és a fegyverletételjei volna egyértelmű. ha nem valósulna meg. Berlinben számolnak az erre irányuló kísérlettel. (MTI.)

Indiai események

Stockholm, aug. 10. Londoni táviratok szerint Gandhi és a kongresszusi tagok letartóztatása nagy izgalmat keltett Angliában. A lapok igyekeznek a kormányintézkedéseket igazolni, bizonyos körökben azonban megjegyzik, hogy a Mahatma s más hindu hazafiak további letartóztatása nem vezetett soha az indiai kérdés megoldására és a kényszer alkalmazásával Anglia csak kihívja a lakosság ellenállását.

a kongresszus épülete előtt és az angolok által megszállott épületek követeit dobálták, villamoskocsikat és autóbuszokat megállítottak. Helyenként gyújtogatott is a tömeg sok városban. Gyedben az üzleteket bezárták. Az angolokat és amerikalakat mindenütt felszólították, hagyják el Indiát. Azonkívül felhívások jelentek meg angol és amerikai árúk dojtottálására. A rendőrség állandóan gépesített kötelekkel áll szolgálatban. A rendőrség golyóit a város különböző részeiben öt embert megöltek és huszat megsebesítettek. 13 rendőrt kövekkel megsebesítettek. Ahmedababban a rendőrség felosztott egy tömegtüntetést. Reipur és Khatia vidékén megtiltották, hogy az emberek az utcára kilépjenek. Ez a tilalom hét napra szól. Ahmedababban 27 kongresszuspárti, Lahoreban pedig 15 vezető kongresszuspárti embert vetettek börtönbe. (MTI.)

Bombay, aug. 10. A kormány a következő közleményt teszi közzé: Bombayban vasárnap puskagolyótló 10 rendőr megsebesült, 2 később meghalt. 17 óráig a rendőrség 11 tisztje és 84 közlegénye sebesült meg, négy rendőrt kórházba kellett szállítani.

Viehy, aug. 10. (OFI) Bombayból jelentik: A városban több villamos vonalon beszüntették a forgalmat. Az egyetlen Ifjúság távolmaradt az egyetemről. A középiskolai diákság jórésze követte a példát. A rendőrség golyótló megsebesült tüntetők közül idáig tizen behaltak sérüléseikbe. Sok szövgyár szünetelteti a munkát.

London, aug. 10. A munkáspárt Daily Herald szerint Gandhi tudatosan kieroszakolta letartóztatását. A lap az indiai helyzettel kapcsolatban követeli, hogy a parlament foglalkozzék az indiai kérdéssel, keressen kiutat a zűkeutából.

Amszterdam, aug. 10. (NTI): Az angol hírszolgálat teheráni jelentése szerint Harris Ispahani angol konzult és egy Griffith nevű angol egészségügyi orvost megöltek. (MTI.)

New-Delhi, aug. 10. Az indiai kormány Gandhi öreg korára és egészségi állapotára való tekintettel a letartóztatásban némi könnyítést engedélyeztek az indiai népevezérnek, azonban sokkal szigorubbban vigyáznak rá, mint a múltban történt letartóztatásakor, hogy a kölyvilággal ne tudjon összeköttetésbe jutni.

Amszterdam, aug. 10. (NTI): Az angol hírszolgálat jelentése szerint a rendőrség vasárnap délelőtt és délután öt ízben avatkozott bele fegyveres erővel a kongresszuspárt híveinek tüntető felvonulásába. Összesen 149 személyt tartóztattak le. Bár a rendőrség ismétlően felvonult a tömegek ellen és emellett könnyfakasztó gázokat, gumibotokat és fegyverrel is igénybe vette, a szétzavart tömegek újból és újból összeverődtek.

Genf, aug. 10. (NTI) Mint az Exchange Telegraph bombay-i tudósítója je-

Vigszínház mozgó
Ma először Mórlec Zsigmond nagy sikert aratót színműve!
Megható szívbemarkoló magyar film!
Légy jó mindhalálíg
Fősz.: Dévényi Laci, Csontos, Tolnay Klári, Kiss Ferenc, Maly Gerő, Rónashegyi, Raday.

Hungária filmszínház
Ma is a zene és vidámság filmje a
Pacsirta
Egbert Márta főszereplésével.
Előadások: 5, 7, 9. kor. HIRADÓ!

leni, a minden indusok nagytanácsának alahabadi székházát megszállta a brit rendőrség és az ott talált okmányokat lefoglalta. Sok tartományban és csaknem minden nagyobb városban súlyos zavargások történtek. Bombayban és több városban bezártak csaknem minden üzletet. Mindenütt, ahol zavargások vannak, kihirdették az ostromállapotot. Az indiai angol kormány időközben külön választotta Gandhi és politikai barátait. Nehru és Azadot Punából máshova vitték és magát Gandhi is előreláthatóan más helyre szállítják. Az angol áruk bojkolija, amelyet a kongresszus készít elő, már megkezdődött. (MTI)

Rangun, aug. 10. Az indiai függetlenségi liga burmai szakosztálya hétfőn Rangunban ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy minden eszközzel támogatják a ligának valamennyi ázsiai központban megindított mozgalmát.

Stockholm, aug. 10. (NTI): Az angol hírszolgálati iroda újdélhí jelentése szerint a tüntető tömeg áttörte az akadályokat és annak a dombnak a lábánál, amelyen az alkirály háza áll. A tüntetők ellen a rendőrség lépett fel.

Stockholm, aug. 10. Bihar, volt kongresszusi vezetőt letartóztatták, jeleni az angol hírszolgálati iroda. Madras-tartomány több részéből nagyobb számú előkelő kongresszusi tag letartóztatásáról érkeznek hírek. (MTI)

Stockholm, aug. 10. Bombayból érkezett sajtótáviratok szerint hiába vettek igénybe nagyszámú rendőrséget és gépesített alakulatokkal együtt, még sem

sikerült megakadályozni az újabb tüntetéseket. Bombay utcáin nagy tömegben vonultak el az indusok és „ne vegyetek angol árut, hagyjátok el Indiát” jelszavakat hangoztattak. Az angol üzletek kirakatait tönkreteszik. Bombayban teljesen megakadt a villamos és gépkocsi forgalom. A város központjában felgyújtottak egy társasgépkocsit és a többi városrészekben is tüzek keletkeztek. (MTI)

Tokió, augusztus 10. Indiának azonnal és teljes mértékben meg kell kapnia függetlenségét, vagy egyszerűen denkorra igájában marad az angol kormánynak — jelentette ki Hori, a kormány szövegíróje az indus vezetők letartóztatásával és az indiai fejleményekkel kapcsolatban. Minél jobban fokozódik az elnyomás — mondotta Hori —, annál nagyobb és keményebb lesz az indiai vezetők és a nép elhatározása, hogy végre elérje régi óhaját. Azok az újabb szenvedések és megaláztatások, amelyeket a letartóztatott indusok szenvednek, újabb akciókat az indiai függetlenség oltárán és rovellik azoknak a szabadsághősöknek a számát, akik ugyanazért az eszméért áldozták életüket. (MTI)

Tokió, aug. 10. Hongkongban és Kowleóban lakó indiai angolellenes tüntetést rendeztek, hogy tiltakozzanak az angol hatóságoknak az indiai nacionalista mozgalmat vezetőj ellen hozott megtorló intézkedések ellen. (MTI)

Stockholm, aug. 10. (NTI): A brit kormány hétfőn reggel hosszabb ülésre ült össze, hogy állást foglaljon az indiai helyzettel kapcsolatban. Ugyanezen céllal egyidejűleg a munkáspárt is összehívta. (MTI)

DIPLOMACIAI ESEMÉNYEK

Amerika csak akkor ad nagyobbarányú támogatást, ha a szovjet fokozza keletázsiai tevékenységét

Sangháj, augusztus 10. Bradley vezérőrnagy, Roosevelt rendkívüli követe a „Fairiku Simko” című lap megbízható forrásból szerzett értesülése szerint Moszkvában titkos tárgyalásokat folytatott Kerrel, Sztanilov és a szovjet katonai ténylezőkkel. 1. a szovjetnek szülő anyagi támogatás fokozásáról, miután a második arcvonal megterem-

tését lehetetlennek ítélik. 2. az angol-amerikai-szovjet szövetség erősítéséről, 3. a csendesóceáni kérdéssről. Bradley attól tette függővé a nagyobbarányú támogatást, hogy a szovjet ismerje el az Egyesült Államoknak azt a követelését, hogy a Szovjet-Unió fejtsen ki nagyobb tevékenységet Kelet-Ázsiában. (MTI)

Debrecenben leventék szedik össze a honvédeink részére gyűjtendő téli ruhaneműt

A Levente Egyesület elnökének felhívása a debreceni leventékhez

Közelesen megindul országsszerte az a nagyarányú társadalmi akció, mely az ország téli hidegében hazájukért küzdő hős honvédeink számára eljuttatja a társadalom által önkéntesen adományozott téli ruhaneműt. Az egész magyar társadalom minden erejéből támogatja ezt a mozgalmat, mely lehetővé teszi, hogy a fronton küzdő véreink ellen tudjanak állni a tél kegyetlen viszonyosságának.

A gyűjtést Debrecenben augusztus 25 és szeptember 5 között leventék végzik. A Levente Egyesület elnöke ezúton felhívja a Debrecenben élő leventéket, elsősorban az iskolai leventéket, de minden más leventét is, hogy a téli gyűjtés megszervezésére vonatkozó meghívásra jelentkezzenek minden nap délelőtt 8—2-ig a városi

leventeparancsnokságnál, Péterfia-utca 45. szám alatt.

Ez a jelentkezés hazafias kötelessége minden leventénknek.

A téli gyűjtést irányító bizottság most van megalakulóban Debrecenben, de már ezúttal felkéri a város hazafias lakosságát, hogy a téli gyűjtés során adományuk számát tárgyaljuk már most készítsék elő a fenti előírás szerint és azért augusztus 25 és szeptember 5 között a leventék érte mennek házról házra és nyugta ellenében átveszik az adományokat.

Hisszük, hogy Debrecen leventéi sürgős jelentkezésükkel, a város lakossága pedig adományával siet a felhívásra a némes cél érdekében közreműködni.

Magyar-német-olasz vasúti egyezmény

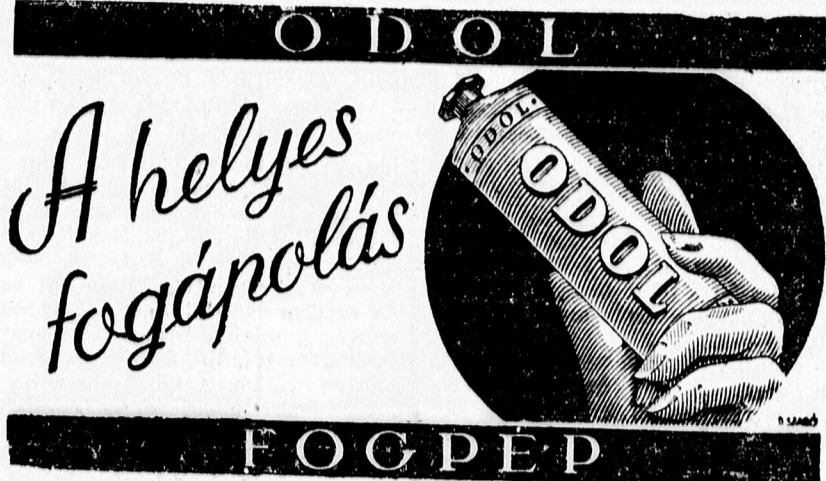
Róma, augusztus 10. Magyarország, Olaszország és Németország kiküldöttei az elmúlt napokban értekezletet tartottak Brioniban, hogy új szervezeti szabályzatot állapítsanak meg a Duna-Száva és adriai vasúti társaság számára Ausztriának Németországhoz történő csatlakozása és a jugoszláv állam felbomlása következtében. Az értekezleten az érdekelt országok teljeskörű megbízottai egyezményt írtak alá. (MTI)

Az Imrédy-Halász-féle sajtópert a Kúria Türey Géza elnöklésével aug. 19-én tárgyalja.

Kardos Gyula az új evangélikus püspök

A dunáninneni evangélikus egyházkerület új püspöke Kardos Gyula püspökkhelyettes, esperes lett. A Kovács Sándor püspök halálával megüresedett püspökséget így most betöltötték. Nyilvánosságra hozták a felügyelőválasztás eredményét is. A Sztranyavszky Sándor halálával megüresedett helyre új egyházkerületi felügyelővé Laszkáry Gyulát, a nógrádi egyházmegye eddigi felügyelőjét választották.

Páris, aug. 10. Kedden délelőtt érkezik Franciaországba azoknak a hadifoglyoknak az első csoportja, akiket a francia munkások önkéntes jelentkezése ellenében bocsátottak szabadon. A kormányfő maga fogadja a hazatérő hadifoglyokat.

A városi közgyűlés szerdán tárgyalandó ügyei a többségi párt értekezlete előtt

A városi törvényhatóság szerdán délelőtt közgyűlést, délután pedig közgyűlést tart. Ezt megelőzőleg tegnap este a többségi párt értekezletet tartott.

A polgármesteri jelentésben közlik, hogy a miniszter jóváhagyta egy kerécszeti könyvelői állás létesítését és betöltését.

Klébelsberg kultuszminiszter annak idején 240.000 pengős hozzájárulást ígért a Tisza István tér rendezéséhez, majd Hóman kultuszminiszter ezt az ígéretet visszavonta, bár kézoldalú szerződést kötöttek ebben az ügyben. A döntést a város nem veszi tudomásul, újabb felirabban kéri az összeg kiutalását, mert 300.000 pengős költséget a maga részéről kifizetett, tehát mellánytalan lenne, hogy az állam a 240.000 pengőt ne adja meg.

Örömmel tudomásul vették Lossoczay István miniszteri kinevezését, őt feliraltilag üdvözlük.

A közgyűlés annakidején határozatot hozott a városi tisztviselői póttitelmény csökkentésének mérséklése tárgyában. A miniszter csak változtatással vette tudomásul a határozatot. Nem járul hozzá ahhoz, hogy a már 1927 óta szerzett jogok e tekintetben érvényben maradjanak. Csak az eredeti alapfizetés után lehet a városi póttitelményt számítani. A város viszont azt kérte, hogy a szerzett jogokat vegyék figyelembe és az előléptéseknel számítsák be a póttitelményt. Ennek érdekében most újabb feliratot intéznek a miniszterhez.

A földművelésügyi miniszter jóváhagyta az állattenyésztési szabályrendeletet, ezt most kihirdetik.

Az 1942. évi útburkoláshoz szükséges 287.000 pengő függökölés után a pénzintézetek a bankráta felett 3 százalékos kamatot kértek. A város csak 2 és fél százalékot ad, ha ezt elfogadják, felveszik a kölcsönt.

Tárgyalták a két városi bérház építési költségeinek ügyét. A 600.000 pengőben előirányzott költségek 28 százalékkal nagyobbak lesznek. Az építkezést ennek ellenére elhatározzák.

Sesztina Nagybáky Jenő melegen gratulált az elhatározáshoz, mert a magántökére nem lehet számítani. Kéri, hogy a jövőben ne a város belsejétől távolítsák telken, hanem inkább a központban lévő alkalmas telkeken építsenek bérházakat.

A polgármester kijelentette, hogy ezek kisebb igényű lakások lesznek és ennek ellenére igen drágák. Egyébként is a bellerületen csak négy-ötemeletes házakat lehet építeni.

Mivel az építési költségből csak 400.000 pengőt engedélyeztek a MABTól, remélik, hogy a további összeget is folyósítja a MABT.

Harmine polgári repülőtéri alkalmazott a Mikepércsi út mentén házépítésre alkalmas telkeket kért a várostól. Felhatalmazták a polgármestert, hogy a kőút mellett fekvő területeket legolcsóbban 12 pengős áron, a beljebb fekvőket legalább 8 pengős áron rendelkezésre bocsássa a kérelmezőknek, ha a miniszter ehhez hozzájárul.

Az ohattelekházai ingatlanból 1500 holdat bérbeadtak, a haszonbérletk azonban 160.000 pengővel hátralekban vannak. 60.000 pengőt tudnának majd

fizetni, 100.000 pengőre halasztást kérnek. A kérést nem teljesítik, mert indítanak a bérösszegért.

A tisztviselői normálstátus keretében dr. Balogh István érdemeire tekintettel újbol megszervezik, illetőleg visszaállítják a múzeumi segéltör állást.

Az erdei vasúti és fatelepi alkalmatlanok kérték, hogy a természetben járandóságai ellenértékéért megállapított munkaadomány fele összegének bevonását mellőzzék. A kérelmet nem teljesítik.

Az értekezlet végén Galamb Ferenc kérte a polgármestert, sűrűsse meg a tervezett állások betöltésére hozott közgyűlési határozatok jóváhagyását, hogy ezeket az állásokat betölthessék. Ma nincs előléptelési lehetőség, a tisztviselők otthagynák a várost.

A polgármester kijelentette, hogy az év végére várható az állások szervezése ügyében a miniszteri jóváhagyás.

Mivel a miniszter jóváhagyta az állattenyésztési szabályrendeletet, a bizottságba négy tagot delegálnak, dr. Kertész Kálmán, Polgáry András, Várdi Szabó törvényhatósági bizottsági tagokat és dr. Veress Géza főjegyzőt.

— Összeültközött és lezuhant két francia repülőgép gyakorlatozás közben. A bennülők elpusztultak.

Értesítés!

396 drb. szebbnél szebb

gyermekruha

(1 évesétől 7 éves korig)
rendkívül olcsó áron
kerül eladásra

Petrik Károly

női és férfi divatüzletében
Ferenc József-út 25.
Simonffy u. sarok.

Ügyszintén egy nagy tétel hajszálvékony, középszálú és vastagszálú kis hibás női harisnya, valamint a textilipar remekében készült női, férfi és gyermek

Zsebkendők!

Kész függönyök! Függöny kelmék!

Kérem mind a hat kirakómat megtekinteni!

Kállay miniszterelnök: Ma nem a vagyonosodás, hanem a több munka idejét éljük

A kereskedelem keresztény alapokra állítása nem azért történt, hogy csak a haszonélvezetben legyen különbség — A miniszterelnök bejelentette a közgazdaság decentralizációjának megkezdését

Kállay Miklós miniszterelnök Radocsay igazságügyminiszter, Bánffy földművelésügyi, Lukács és Antal miniszterek társaságában vasárnap Zalaegerszegre utazott és ott beszédet mondott. Beszéd a többi magyar városokban tett látogatásairól, majd így folytatta:

— Most eljöttem a nyugati határra, ahol nincs ellenség, de ahol mégis Bulesu vezér óta állt őrt a magyarság. Őrt állt történelmi magyarságában és tiszta fajiságában. Őrt áll, két magyar szempontot tart szem előtt és kétös hivatást teljesít. Az egyik, hogy első legyen, aki itt a határon a maga magyarságát átszűrje a baráti nyugati gondolatait, de őrt áll azért is, hogy mi nyugodtak legyünk abban a tudatban, hogy ebben az országban olyan szívmagyar vidékek vannak, melyek soha mások, mint magyarok nem lesznek és nem lehetnek.

Majd beszélt a zsidó birtokok igénybevételéről és kijelentette, hogy egy-egy holdon felüli földet gyorsabb tempóban még nem szereztek meg a magyarságnak, mint most.

Sok szó esik a strohmannokról, az átmeneti időknek mindig megvannak a maguk hulligánjai. Magának a kereskedelemnek kell önmagából kitisztítani őket, törvénnyel körülírni ezt nagyon bajos.

A miniszterelnök fontos kijelentéseket tett a közgazdaság decentralizációjáról is:

Népünknek, társadalmunknak, egész állami életünknek alapja a közgazdaság. Sokat beszélnek szociális kérdésekről. Nincs nagyobb szociális probléma és a szociális kérdéseknek nincs jobb megoldása, mint a jó közgazdaság, amely a nagy állami célokat és a legkisebb ember érdekét is egyformán szem előtt tartja. A közgazdaságunk ma közel kell jutnia az egyes emberhez. A belügyminiszter úrnak készen van a közgazdasági nagy átalakításra: jelentő közgazdasági reformjáról szóló törvényjavaslata. A háborús idők nem tartom alkalmasnak arra, hogy ilyen nagyjelentőségű reformot teljes egészében keresztülvessünk, vannak azonban olyan részletek, amelyek már most megvalósíthatók. Ezeket a belügyminiszter úr törvényjavaslata formájában már az országgyűlés előterjesztte.

A földművelésügyi igazgatás átalakítása elsősorban vármegyei kirendeltségek formájában decentralizálja a közgazdaságot.

Hasonló megoldásra van szükség a közellátás terén is. Elsősorban a gazdaközösséget, de a nemzet sok más társadalmi rétegét is sokat foglalkoztatja az árszint kérdése. Gazdapanasz volt a búza árának nem emelése, a közönség nagy panaszja pedig az, hogy sok árut nem a hivatalos áron kap, hanem csak zugban, feketén tud hozzájutni. Ezzel a kérdéssel akarok foglalkozni.

Hat-hét évvel ezelőtt nagy erőfeszítéssel tudtuk értékesíteni feleslegeinket. Most a helyzet megváltozott. Nagyon keveset exportálunk. A múlt évben gabonaműt alig, vagy csak egészen jelentéktelen tételekben exportáltunk. Az idén szeretnénk segítségére sietni velünk küzdő barátainknak. Nagyon meg kell azonban vizsgálnunk a magyar terméskénnyiségét, hogy erre az anyira szükséges és kívánatos megsegítésre gondolhassunk, mert nem lehet az alá a fejadag alá nyulni, amelyet ma biztosítottunk a magyar népnek.

A búza árát azért nem emeltük fel 40 pengőre, mert ez maga után vonta volna a tisztviselői fizetéseknek ugyanolyan arányú emelését is. Németországban sem magasabbak a búzaárak, mint nálunk. Ezzel szemben igyekeztünk a gazdák segítségére sietni azzal, hogy felemeltük a tej és hízó sertés árát. A mezőgazdaság von-

alában az egyik vonalról a másikra hogy a körülmények ne változzanak csak a haszonélvezetben legyen különbség. A mai időkben mindent a minimumra kell szorítani, tehát a gyártást hasznosítani, a kereskedelmi haszonkiesést is arra az elkerülhetetlen árkülönböztetésre, amellyel az áru a gyártól a fogyasztóig jut. Ezt nemcsak a szabad kereskedelemre vonatkoztatom, hanem még fokozottabban az egykézre is. Ez a munka folyamatban van.

A miniszterelnök így fejezte be beszédét:

— Az ország helyzete nem rózsás, de kötelességteljesítéssel, munkateljesítéssel, áldozatokkal meg lesz a magyar fellámadás.

Kállay Miklós miniszterelnök vasárnap délután a kíséretében levő miniszterekkel együtt gépkocsin körutat tett Zala megyében. Köhidán a mezőgazdasági szakiskola előtt egybegyűlt lakosság lelkes ünnepléssel fogadta a miniszterelnököt. Innen Badacsonyba vitt a kormányzó útra, ahol az állami borpincét tekintették meg. A miniszterelnök és kísérete Balatonfüreden töltötte az estét és a vacsorán Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és Hóman Bálint ny. miniszter is megjelent. A miniszterelnök még vasárnap éjszaka visszatért a fővárosba. (MTL)

„Nem lehetnek a legszegényebbek azok, akiknek dolgos karjuk, becsületük, szerető szívük, istenfélő lelkük van“

Dr. Kádár Levente államtitkár átadta Józsa-nak a 34. családi házat — A nánási szalmafonótelepet és a balmazújvárosi ONCSA-házakat is megtekintették a vendégek — 34 család 215 gyermekkel jutott egészséges otthonhoz

Dr. Kádár Levente államtitkárnak és kíséretének vasárnap délután is gazdag programja volt. Az Arany Bikában elfogyasztott szikkörű ebéd után először Balmazújvárosra mentek át autón, és megtekintették az Országos Nép- és Családvédelmi Alap 26. családi házát. A házak mellett már a készülő kerítéseket is lehetett látni. Az egyenként 800 négyzetméteres telkek mindenkinél díó- és szilvafacemetéket díszítettek. Az államtitkár megelégedéssel szemlélte a tiszta, rendezett házakat és elbeszélgetett azoknak boldog tulajdonosaival.

Józsa-nak délután 3 órakor folyt le ünneplés keretében között az ONCSA-házak átadása. A falu apraja-nagyja együtt volt ez alkalommal. Az iskolás-gyermek sorfalat álltak, a vendégeket Poroszlay Ferenc főszolgabíró és Farkas Zoltán főjegyző köszöntötték. A pirosfedelű, fehér falú egyforma házak előtt félkörben álltak fel a házhozjuttatottak gyermekeikkel együtt. Három ügyes kisleány: Nagy Julianna, Szűcs Jolán és Tar Mária gyönyörű virágcsokrokkal és bátor, szívből jövő szavakkal köszöntötték az államtitkárt, főispánt és a többi vendéget. Ezután Szilassy László főispán felkérte Kádár Levente dr. államtitkárt a 34. ONCSA-ház átadására.

— Az előttem szóló kisleányok egyike azt mondta, hogy Alsó-Józsa Hajdú vármegye legszegényebb községe — kezdte beszédét az államtitkár. — Nem lehetnek a legszegényebbek azok, akiknek két dolgos karjuk, becsületük, szerető szívük, istenfélő lelkük van. Ha ezek a tulajdonságok megvannak bennetek kedves magyar testvéreim, a mai nehéz állapotok már nem tarthatnak sokáig. A legelső magyar embernek, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Urunknak az az álláspontja, hogy mindenki kereshessen, aki dolgozni akar, mert a munkás méltó az ő jutalmára. Ezeknek a házaknak a felépítésével máris megtettük az első lépést a boldogabb Magyarország kialakulása felé. Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap nem ajándékozott nektek semmit, de hozzásegített benneteket ahhoz, hogy munkát keressetek által tiszteletes életet élhettek. A jövőben is segíteni fogunk benneteket, azt akarjuk, hogy gyermekeitek már egy nyugalmasabb korban nőhessenek fel. Mert a nemzet élete, jövője a gyermek. Az a jószág, melyet az édesanya gyermeke szívébe plántál, virág, s ebből a virágból fog kihajítani a szebb jövő. Ha jól használatjátok fel erőteket, nem lesztek szegények fizikailag sem s ha majd évek múlva ismét meglátogatlak benneteket, azzal fogtok fogadni, hogy Józsa a legboldogabb községe ennek a vármegyének.

Az államtitkár meglehangú, közvet-szavait a megható arcú munkásemberek örömmel és nagy figyelemmel hallgatták. Ezután dr. Szabó János római katolikus pap mondott rövid, tartalmas beszédet. Idézte Széchenynek azokat a szavait, melyek szerint ebben az országban egy ember se legyen kenyér nélkül,

DEBRECZEN

4. OLDAL
1942. VIII. 11.

egy se fedél nélkül, és egy ember se nélkülözze a műveltséget. Az ONCSA ezeket az eszményi gondolatokat megkezdte megvalósítani. Rámutatott az egyik súlyos magyar hibára, a kritizáló hajlamra. Mindenkinek meg kell látnia, hogy van ebben a hazában nemes törekvés s a nemes törekvések nyomán csodálatos eredményeket érhetünk el. Isten áldását kérte az új házak lakóira s azokra is, kik megépítésüket lehetővé tették, végül megszentelte a házakat.

Fábián Imre református lelkész a közséklára épült ház példázatának nyomán azt állapította meg, hogy a jelen esetben bölcs emberek építettek házat nem saját maguknak, hanem a magyar népnek és a nemzetnek. Beleépítették a nemzet életébe a keresztény és magyar jelszót. Nem is jelszót többé, hanem valóságot. Ennek a valóságnak megfelelően hinni, szeretni, áldozni akarunk mi is — mondotta. Hinni Istenben és a boldogabb magyar jövőben, szeretni egymást, magyar véreinket és érte áldozni is, ha kell, akár az életünket is. Szívből jövő imádság után Fábián Imre megáldotta az új hájlekokat.

A 34 család nevében a 11 gyermekes Buray Lajos mondott köszönetet. Füzessi Ferenc, a község bírójának pedig átvette a telepet. Mindkettőjüknek szíves szavakkal válaszolt Kádár államtitkár. A szép ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

A vendégek ezután megtekintették a telepet, végigjárták a házakat, melyeknek falai között 215 gyermek él. A rendezés, tisztán öltözött gyermekek, megelégedettarcú apák és anyák tekintetéből visszasugárzott a nagy öröm, melyet a végre megtalált, békés otthon adhat.

Minden elismerés megilleti a hajdúmegyei Községi Szövetkezetet, valamint dr. László Sándor községi szövetkezeti igazgatót, akinek fáradságos nem ismerő munkája biztosította a már eddig is elért szép eredményeket. Többször hallottuk, hogy a józsa család házak kerti a Községi Szövetkezet gyümölcsfákkal is be fogja telepíteni az általa létesített falkölkökből.

Józsa határát elhagyva Hajdúnánás felé indultak az autók. A híres s az ONCSA segítségével ismét virágzásnak indult szalmafonó telepet szemléltek itt meg. A látogatókat a község előjárói dr. Péntes Mihály polgármester, Berencsy Géza képviselő és dr. Nagy Imre főjegyző meleg fogadtatásban részesítettek. Kádár államtitkár végignézte a szebbnél szebb munkákat, majd kíséretével együtt résztvett a község által adott uzsonnában. Itt dr. Herpag Gábor vármegyei főlevéltárnok mondott kedveshangú köszöntőt, melyre az államtitkár szintén pár szóval, igen szívesen felelt. Az idő rövidsége miatt az államtitkár visszatért Debreczenbe, honnan a fél 7 órai vonattal hazautazott Budapestre.

Kádár Levente dr. államtitkár megtekintette a KIE tanoncotthont

Az Ispoltály épületében nemrégiben elhelyezett KIE tanoncotthon vasárnap délelőtt meglátogatta dr. Kádár Levente államtitkár és a kíséretében levő pesti vendégek. Az érkezőket dr. Vadász Sándor KIE ügyvezető elnök és Tóth Ferenc KIE titkár fogadták.

Az első látásra feltűnt a nagy rend és tisztaság, mely az épületben uralkodik. A földszinten hét, az emeleten 14 helyiség van, ezeket mind megnézték és teljes elismeréssel adózták az otthon vezetőinek. Az államtitkár kifejezte afeletti örömet, hogy ilyen egészséges, minden tekintetben megfelelő épületben találhat otthonát a tanoncot. Ezután elbeszélgetett a nagyteremben várakozó 70 fival, kérdés-közlő életmódjuk felől.

A vasárnap délelőtti látogatásról rádiófelvételt is készítettek s ekkor bebizonyosodott, hogy nagyszerű hangjuk van a fiúknak, csengő éneklésük minden dicsőreget megérdemel.

Bellyei

Őszi lenvetőmag

kapható. — Termelési feltételekért és felvilágosításért forduljon:

Főhercegi Jászágkormányzósághoz

Budapest, VIII. Eszterházy-u. 24. sz.

Kádár államtitkár: Nem szegénysegélyezés akar ez lenni, hanem ama törekvésünk, hogy minden magyar ember, aki dolgozni tud, saját hajlékkal bírjon

Megfogadjuk, hogy ezeket a házakat az Istenfélelem és a hazaszeretet erős váráinak tekintjük — válaszolta a juttatottak nevében Tóth Kálmán MÁV kapus.

38 család, 271 gyermek jutott egészséges otthonhoz

Zászlódíszebe öltöztek a Debrecenben épített ONCSA-házak, melyeket ünnepélyes keretek között vasárnap adott át Kádár Levente dr. államtitkár boldog tulajdonosainak. Nagy közönség gyűlt össze, díszkapu várta a vendégeket, melynek bejáratánál egy kisleány és kisfiú gyönyörű rózsacsokorral és nagy izgalommal várta az államtitkár bécst. A kis Nagy Irén sírva mondta el a köszöntő szavakat, de Kádár Levente államtitkár megátház szótól a megcsókolta a kis csöppjét.

A város közönsége nevében Zöld József h. polgármester üdvözölte az államtitkárt azzal a kívánsággal, hogy sok öröme legyen a látottakban. Az ünnepélyen a hadtestparancsnok is képviseltette magát.

Dr. Tatay Zoltán árvaszéki elnök, valamint a Városi Dalárda Forrai István karnagy vezényletével a Himnuszot elénekelték, üdvözölte az államtitkárt. Hangsúlyozta, hogy a házzuttatásnak a legnagyobb jelentősége abban van, hogy olyan bajokon segítenek, melyek a legkérültebbek, kiemelték a sokgyermekes családokat az egészségtelen, zsúfolt lakásokból, melyek a betegségek és erkölcstelenség melegágyai. A nedves odúk, dűledező vískók helyébe egészséges házak kerülnek. Harmincyolc család és 271 gyermek boldog és hálás érzésekkel tekint azokra a kormányzati létesítményekre, amelyeknek szociális elgondolása lehetővé tette ennek a telepnek az építését.

Kádár Levente államtitkár nagyon szép beszéddel adta át a házakat a sokgyermekes családoknak.

Amikor katonáink a keleti fronton harcolnak azért, hogy itthon nyugodt, békés, boldog családi élet lehessen, akkor az Ursten különös kegyelmével nyilvánult meg abban, hogy itt bent is a belső fronton folyják a harcok, melynek eredménye a szociális felemelkedés és a bajok leküzdése. Amikor felavatjuk ezeket a szép házakat és a családok bevonulnak azokba, az a tudást vezesse őket, hogy az Országos Népi és Családvédelmi Alap nem ad nekik ajándékot, hanem mindenkinek a saját boldogulását, saját vagyoni és jólétének elgondolását kell megkeresnie és megvalósítania, ehhez a küzdelemhez csak segítséget kapnak a Családvédelmi Alaptól. Saját keresményükből fizetik meg azt, amibe egy ilyen hájék kerül. Azzal a nyugodt öntudattal lépnek tehát ezek a családok, hogy megdolgoztak és meg fogják dolgozni ezéért a házáért. Nemcsak arra gondoljanak, hogy adósságot fizetnek ki, kötelezettségnek tesznek eleget, hanem gondoljanak arra, hogy minden fillér, amit keresményükből a házáért fizetnek, lehetővé teszi más sokgyermekes családok részére új hájak építését. Ez az oka annak, amiért ezeket a házakat nem ajándékkba adjuk. Az ajándék és adományozás egészséges, becsületes magyar embernek szegylene volna. Mi csak lehetőséget nyújtunk a boldogulásra.

Amikor a házak tulajdonosainak rendelkezésére bocsátjuk, hangsúlyozzuk, hogy ez csak az első lépés. Ezután kell közelkeznie a szegény nép további felemelésének. Az Isten olyan kiváló embert állított az ország élére, mint Horlhy Miklós Öfömlétsága, aki alyat szívének minden szeretetével azt akarja, hogy minden magyar ember boldoguljon és éljen lelkében az előrelátásnak és sebb jövőnek reménye. Amikor az ő elgondolásait a kormány végrehajtja, tulajdonképpen arra ad módot, hogy becsületes munkájuk révén családok az eddigi nincsteinek állapotból jobb helyzetbe emelkedjenek. Nem sze-

génysegélyezés akar ez lenni, hanem arra törekszünk, hogy minden magyar ember, aki dolgozni tud, saját hajlékkal bírjon, ahova feleségét és gyermekeit beviheti s velük boldogságban, napfényben tisztességesen élhessen. Maradjon távol ezektől a családoktól minden viszály, betegség s az Isten segítse őket a jobb magyar jövő útján előre.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kádár államtitkár az új háztulajdonosoknak átadta a kulcsot és hozzá a református egyház ajándékát: egy-egy bibliát. Mindegyikhez volt egy kedves, meleg szava, érdeklődött tőlük gyermekeik száma felől, különös örömet fejezte ki, mikor hallotta, hogy milyen sok fiú születik ezen a vidéken.

Az ünnepélyes átadás végén Tóth Kálmán MÁV kapus mondott rövid beszédet:

Amikor a legmélyesébe hálától eltelt szívvel öszinte köszönetet mondunk a Méltóságod vezetésé alatt álló Országos Népi és Családvédelmi Alapnak, amely bennünket olyan hajlékhoz juttatott, amelyről még csak nem is álmodhattunk soha, köszönetünket erős fogadalommal pecsételjük meg. Nemcsak kötelességünket fogjuk mindig pontosan teljesíteni, házunkat a legnagyobb odaadással gondozzuk, de megfogadjuk, hogy ezeket a házakat az Istenfélelem és a hazaszeretet erős váráinak tekintjük. Ezeknek a küszöbét sohasem lépheti át semmi, ami e házak lakóinak Istenben vetett hitét és a haza iránti szeretetét meg tudná ingatni. Fogadjuk, hogy e házak falai között olyan fiakat nevelünk, akik nemcsak ezeknek a kis váraknak, de a mi nagy várunknak: édes szép hazánknak megvédésére

is akár életük árán mindenkor készek lesznek. Isten minket úgy segítse!

Sok boldogságot kívánunk, — válaszolt az államtitkár a nagy tapsal fogadott beszédre, amely után a Városi Dalárda a Szózatot énekelte el.

Az államtitkár ezután bement az új házakba. Elsőnek Kaszás János családját látogatta meg. Az első kérdése az volt, hány gyermeke van. Mikor hallotta, hogy nyolc, kérdezte, hogyan helyezik itt el őket. Pár másodperc alatt magához kéréte Kerék Mihály országos szociális felügyelőt és nyomban megbeszélte vele, hogy minél hamarabb állítsák fel a szobát elváltató fülkerészkebe az emeletes-ágy állványokat, mert hiszen csak így lehet egészségesen elhelyezni a nyolc gyermeket.

Kádár államtitkár Szénási László köműves családjánál a kis gyermekekkel beszélgetett, majd Szabó László kubikos kilencgyermekes családot látogatta meg. Hatalmas diófa áll ezen a telken. Gera Katalin elmondta az államtitkárnak, hogy Szabóék ezt a telket nézték ki maguknak és leírhatatlanul boldogok voltak, amikor sorsolás útján is pont ez a telek jutott nekik.

Özv. Fiók Istvánné háza előtt már szép kis veteményes kert is van. Az asszony hálásan köszönte a főispánnak a pénzbeli segítséget, amelyből megvásárolták az edényeket, mivel a régiéket az egyik kislány a komótról a lerántott terítővel együtt mind összetörte.

A sok kis apró gyerek annyira megérezte Kádár államtitkár meleg szívet és a belőle kisugárzó szeretetet, hogy állandóan körülvették és jó darabon elkísérték őt, amikor a telepről eltávozt.

Nagyszerű eredménnyel vizsgáltak az erdélyi szórványgyermekeket

Dr Kádár Levente államtitkár és vitéz Bodor Aladárné előtt folyt le a vizsga.

A Nagyerdő egyik legszebb helyén, kedves, szívét-lelket gyönyörködötő ünnepély folyt le. Édes apróságokat mutattak be Kádár Levente dr. államtitkárnak és az Egyesült Női Tábor vezetőkarának. A szórványgyermek vizsgáltak magyar nyelvtudásukból és a magyar nemzeti öntudatból. A hadtestparancsnok képviselőjében egy vezérőrnagy jelent meg. Kádár Levente államtitkár, Szilassy László főispán, Zöld József h-polgármester, dr. Kerék Mihály és dr. Radnóthy István országos szociális felügyelők, Tóth Kálmán miniszteri osztályfőnök, valamint Tóth Kálmán és dr. Füst Molnár Sándor szociális előadók és dr. Herpay Gábor megyei főlevéltáros kísérték ki.

Már korábban megérkeztek vitéz Bodor Aladárné, Czeke Vilma, az Egyesült Női Tábor ügyvezető elnöke, vitéz Keresztes Fischer Ferencné helyettese, dr. Wagner Györgyné a miniszterné titkárnője, Kabdebó Györgyné a mozgalom elindítója, Hargitaváralja község teljes előjárósága, dr. Geröffy Géza csendőralvezredes, Fazakas Sándor dr. Tarczaly Árpád, Jakab Lajos, Ferenczy Miklós, Péterffy Lajos, Derzsy Kálmán, Biró Árpád, Németh Antal, Tompa Károly, az evangélikus egyház részéről dr. Egyed János, dr. Tatay Zoltán árvaszéki elnök, dr. Kupinszky Sándor tanácsnok. A MANSZ képviselőjében dr. Bacsó Jenőné, dr. Darkó Jenőné és vitéz Nábárczy Béláné jelentek meg. Ott volt dr. Ravasz Gizella, Gera Katalin és még sokan mások. A Turul Bajtársi Szövetség Attila törzsenek női és férfi tagjai is kivonultak.

Dr. Fazakas Sándor egyetemi m. tanár köszöntötte Kádár Levente államtitkárt, majd a gyermekek nevében Bu Károly üdvözölő szavai után a gyermekek elénekelték a Nemzeti Hisszkegyet. A kis szónok hangsúlyozta, hogy nem hiába jöttek ide felhasználni minden szépet és íót, hogy tanuljanak és

otthon elmondják szüleiknek, testvéreiknek, amit itt láttak. Nagyon kedvesen hatott, hogy amit a kis Bu Károly prózában mondott, a szórványgyermek csoportja időnként énekszámokkal festett alá.

Előállott a csöpp kis Bucsí Lea, aki mikor Debrecenbe jött, egy szót sem tudott magyarul és most már majdnem kifogástalan hangszíval szépen imádkozott. Bemutatták, hogyan játszódnak naphosszat, verseltek, énekeltek, még szavalókórus is szerepelt.

A jól sikerült vizsga után az államtitkár és a pesti vendégek öszinte szívvel gratuláltak Nagy Iona, Székely Iboya és Buray Katalin tanítónőknek, akik valóban minden elismerésre méltó módon formálták át a gyermekeket.

Dr. Fazakas Sándor egyetemi m. tanár mondott ezután rövid beszédet:

A halálból az élet útjára visszahozott gyermekek gyönyörű összjátéka és a magyar életben való újra megjelenésük bizonyágtevése után nekünk, hargitaváraljai lakóknak nem sok szavunk lehet. Beszéltek ezek a gyermekek a tizezrek helyett, akik hasonlóképpen, mint ők, megmentésre várnak. Köszönjük kedves vendégeinknek, hogy eljöttek hozzánk és mélyeségek hálánkat fejezzük ki az Egyesült Női Tábornak és a kegyelmes asszonynak, hogy ezt a nagy feladatot nekünk osztotta ki és ezt a mérhetetlenül fontos nemzetmentő akciót mi indíthattuk meg. Kenderesen a napokban hangzott el a Főmlétségű Ur ajkáról, hogy a székeség a magyar nép legöntudatosabb törzse. Az öntudatosoknak kedves kötelességük, hogy az öntudatukat elvesztett, vagy elhomályosult magyarokat visszavezessék a magyar útra. Boldogok leszünk, ha a jövőben is dolgozhatunk ezért a célért.

Kádár Levente államtitkár és vitéz Bodor Aladárné rendkívül közvetlenül s sok szeretettel beszélgettek a gyerme-

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

kekel, kérdezték őket minden elképzelhető érzésükről és családi vonatkozásokról. Az államtitkár aztán szíves bécst vett a társaságtól. Vitéz Bodor Aladárné és a többi hölgyek, köztük Kabdebó Geróné a szolnokdombokai mozgalom vezetője ott maradtak egész délelőtt a gyermekek között, felejtethetetlen órákat töltve körükben.

Fáy István lett az Országos Cserkésztanács elnöke

Az országos főcserkész, az Országos Cserkésznyelmitanács elnöki tisztségére Fáy István titkos tanácsos, közoktatásügyi államtitkárt kérte fel, a magyar cserkészmozgalom országos parancsnokává pedig Éry Emil gimnáziumi igazgatót nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fáy Istvánt és Éryt cserkészbizottságban megerősítette.

Nyári Egyetem

A NYÁRI EGYETEM MAI MŰSORA:

Kedden 9—10-ig Várady Imre „A magyar és olasz szellem párhuzamos törekvései”. — 10—12 óráig Hankiss János „Trodalmunk európaisága”.

A nemzetiségi előadássorozatban 10—11-ig Balla Pál miniszteri tanácsos „A visszacsatolt Délvidék nemzetiségi viszonyai”. — 11—12 óráig Deák Ló főispán „Magyarországi szerbek”, délután 5—8-ig Pukánszky Béla professor „Magyarok és németek egy hazában”.

A Német Továbbképző Tanfolyamon: 8—10-ig Némedi Lajos tanár, délután 5—6-ig Jausz Béla tanügyi főtanácsos, 6—7-ig Heybey Wolfgang egyetemi lektor tartanak német nyelvű előadásokat.

A sajtótanfolyamon: délelőtt 9—10-ig Mihelics Vid „Sajtó és tudomány”, délután 5—6-ig Papp Jenő „A színházi rovat”.

ÉRTEKES ELŐADÁSOK A NYÁRI EGYETEMEN

Ilniczky Sándor, a kárpátaljai terület kormányzó biztosa mellé rendelt főtanácsadó „A magyarországi rutének” címmel tartott előadást. A csehek történelem hamisító állításával szemben megállapította, hogy a ruténség és Kárpátalja különálló története csak 23 évvel ezelőtől keltezhető, mert addig a ruténség egy volt az osztatlan magyar történelemmel.

A továbbiakban foglalkozott az előadó a cseh megszállás alatti években kibontakozó eszmearamlatok hatásáról és eredményéről, majd előadásának második részében a ruténség mai helyzetével foglalkozott.

Ismerem ezt a népet annyira, hogy biztos alapon állíthatom: a rutén nép ma is a gens fidelissima — fejezte be beszédét Ilniczky Sándor nagyprépost.

A sajtótanfolyam előadássorozatában dr. Dobay Tivadnr „A törvényeségi rovatról”, Kiltán Zoltán „A sajtó és a rádió kapcsolatáról” szökött.

NYÁRI EGYETEM FELMELŐDÁSA

Vasárnap a Déri-múzeum előadótermében mutatta be a Nyári Egyetem hallgatói részére „A magyar föld termékei és magyar tájak” című szín s kultúrfilm. A filmről élénk tárgyalt a magyar föld változatos, csodálatos szépsége, gazdasági jelentősége és élete, népművészete, háziipara, valamint a magyar népszokások színes, élvezetes és mozgalmas képe.

A Nyári Egyetem hallgatói tegnap este a nagyerdei Vigadóban gyűltek össze fagyalt-estre. A társaság kellemesen szórakozott és záróráig táncolt.

Felrobbant petróleum össegetett egy gyermeket

Deák Imre 5 éves gyermek, Fülöp u. 22 szám alatti lakos fivére tüzet akart gyújtani. Petróleumot öntött a még izzó parázsra. A kőolaj felrobbant és a kis fiú arcára fröccsent. A gyermek I. és II. fokú égési sebeket szenvedett. A mentők a gyermekklinikára szállították, ahol ápolás alá vették.

HIREK

"DEBRECZEN"

Szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabéreny). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug. 8-án reggel 8-tól 15-én reggel 8-ig: „Aranyangyal” Plac u. 50, telefon: 24-53. — „Reménység” Csapó u. 22, telefon: 14-21. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas” Hatvan u. 66, telefon: 11-93. szám.

— Hajdú megye közigazgatási bizottsága ülésén dr. Gaertner István m. kir. tisztifőorvos jelentést tett arról, hogy a múlt hónapban a megye területén 43 házasságkötés történt, 369 gyermek született, meghalt 172 egyén, a természetes szaporodás 196 fő. Egy éven alul meghalt 44 gyermek, ami az elveszületések 11.9 százalékának felel meg. Gümőkór miatt 20 halálozás történt. A fertőző betegségek közül nagyobb számban a kanyaró és a szamárhurut fordult elő. Erősen fellépett a malária, amit a vízálamos területeknek tulajdonítanak. Az Országos Egészségügyi Intézet szakemberei megállapítják a veszélyes területeket és intézkednek ezek kiszáritása iránt. A maláriabetegek kezeléséhez szükséges cinin rendelkezésre állt.

— Házaságkötés. Kapros Béla hadapródormester s Papler Sári szombaton tartották esküvőjüket a hajdúszováti határban levő családi birtok ősi hajlékában. Tanúk voltak: dr. Gaertner István tisztifőorvos és vitéz Nádházy Béla földbírtokos. Az egyházi szolgálatot Sipos Imre ref. lelképásztor végezte. A családi körben megtartott estebéd után a fiatal pár-Budapestre utazott.

— Országzászlót készít a mester-utcai női kör Kovács Gusztávné elnökő vezetésével. Közülük Csepel, ugocsa megyei község részére. E község a magyarság egyik végvára, amelyik elszenvetted a román és cseh megszállást. Erdekessége hogy 1920-ban a csehek innen utasították ki Sipos Imrét nagy családjával együtt. A zászló átadása szeptember hónapban lesz, amikor a község a hősök emlékművét avatja fel, nagy ünnepség keretében.

— Ma ülést tart a gazdasági bizottság. Debrecen sz. kir. város gazdasági bizottsága, folyó évi augusztus hó 11-én a város háza kistanácstermében ülést tart. Az ügyek fontosságára tekintettel kérem a gazdasági bizottság tagjait, hogy lehetőleg teljes számban megjelenjenek a tanácsülésre. **Gazdasági tanácsnok.**

— 10,300 líras ösztöndíjat létesített a torinói kir. műegyetem Galileo Ferraris Országos Elektrotechnikai Intézete, olyan fiatal magyar mérnök, vagy fizikus részére, aki ott az 1942-43 tanév folyamán elektrotechnikai továbbképző tanulmányokat hajlandó folytatni. Érdekeltők forduljanak felvilágosításért a Magyarországi Olasz Kultúrintézet Igazgatóságához.

— Himmler, a védőosztályos csapatok vezetője az elmúlt hét folyamán megsemmisítette a finn SS-alakulatokat. Helsinki-i látogatása során látogatást tett Rytli államelnökknél, majd Mannerheim báró tábornagy vendége volt a főhadiszálláson. A tábornagy ez alkalommal átnyújtotta Himmlernek a finn szabadságkereszt nagykeresztjét a város szalagjával. (MTI.)

— Az orosz főhadiszállás közli az orosz fegyveres erő július havi veszteségeit. Egyiptomban: 857 halott, 1609 sebesült, 3774 eltűnt, Szovjet-Oroszországban: 157 halott, 622 sebesült, a Balkán-félszigeten: 398 halott, 648 sebesült, 115 eltűnt, a tengerészetenél: 27 halott, 120 sebesült, 397 eltűnt, a légi erőnél: 47 halott, 73 sebesült, 98 eltűnt (MTI.)

— Amerika tengerészeti nagykövete is Moszkvába érkezett, hogy részt vegyen az angol-szovjet-amerikai támaszközonon.

A hal a Dunába rántotta a horgászt

Vasárnap délután ritka halálos szerencsétlenség történt a Dunán. Vas Ferenc 20 éves cipészegéd horgászott. Nagy haj került a horgára, melyet a fiatalember nem tudott kitéríteni, a haj volt az erősebb és maga után rántotta őt a Dunába. Társai ki akarták menteni, de Vas elmerült a vízben és nem került elő.

— ooo —

— A vizsgálóbíró is meglopta egy zsebtolvaj. Az utóbbi időben ismét számos feljelentés érkezett be a rendőrségre vasúti lopások lettesei ellen. Dr. Haraly Béla ügyvédől a pályaudvari váróteremben pénztárcáját lopták el 20 pengővel és élelmiszerjegyekkel. — Dr. Szabó István budapesti vizsgálóbírónak ugyancsak pénztárcáját lopták el a sebesvatonon Budapest és Püspökladány között. — A MÁV kárára pedig egyik tehervagonból egy láda cukorkát, a másikból pedig egy köteg talpbőrt loptak el. A rendőrség erélyes nyomozást indított a vasúti tolvajok kézrekerítésére.

— Ellopta pénztárcáját ismeretlen tettes egyik Teleki-utcai vendéglőben Kocsi János debreceni kárpitosmesternek. A károsult a lopással egy aszsonyt gyanúsított, aki abban az időben szintén a kocsmában tartózkodott. Személyleírás alapján a rendőrség elfogta Losonci Józsefné bagaméri aszsonyt, akinél valóban megtalálták a lopott pénztárcát.

— Hét mézsa tengerit és 12 kiló szalonát loptak el Pálfi Lajosné Szoboszló, szegfűdűlői lakos eszűrjéből és padlásáról. A károsult feljelentésére a csendőrség megállapította, hogy a lopásokat Pálfi né alkalmazottja, Juhász Lajosné követte el. Juhász né beismertő vallomást tett és elmondta, hogy egy szűgéből alkalommal csinált és annak segítségével hatolt be gazdasszonya tévöltetében annak padlására és eszűrjébe s így követte el a lopást.

— Beleőrült egy régebbi öngyilkossági kísérletébe Csillaghegyen Szabó Ferencné 32 éves szövőő. Szabóné hetekkel ezelőtt lúgkóvel megmérgezte magát és akkor súlyos állapotban szállították a Rökus kórházba.

— Elfogták Szergej Tretjakovot, Kutjepov és Miller tábornokok elrablóját. Tretjakov nemcsak azt ismerte be, hogy kettős életet folytatott, hanem azt is, hogy a párisi GPU főnöke volt. Az ő műve volt a tábornokok eltűnése, ő rendezte el és szervezte meg a büntényt.

— Londoni jelentés szerint kedden kezdi meg működését az Angliában felállított amerikai katonai törvényszék. (MTI.)

— Müködnek a szekértolvajok. Nagy Bálint kismacsi lakos szekéréről 20 kilogramm lisztet loptak el. A teltet a rendőrség elfogta.

— Elaludt és mindent ellopták. A Diószegi-úti híd közelében elaludt Sipos István szállítómunkás és mikor felébredt, megdöbbenve tapasztalta, hogy minden nála levő értéket, teljes felszerelését ellopták.

— Búzarakás közben elloptak 12 örlési igazolványt Zsup András nyírmártonfalvi lakostól az epreskerti faraktár állomásán.

— Hajdúszoboszlón fürdőzés közben 400 pengős órát lopták el Teitelbaum Henrik szatmárnémeti lakostól.

— A prágai népbíróság négy prágai és brünni lakost hazaárulásra való szövetkezés és az ellenség támogatása miatt halálra ítélte. Az ítéleket végrehajtották.

GYÁSZROVAT

NÉMETH LAJOST ELMETETTÉK

Az iparosság nagy részvéte mellett temették el vasárnap délután a Köztemető díszravatalozójában Németh Lajos vízvezeték-szerelőmestert. A temetésen megjelent dr. Radó Rezső miniszteri biztossal az élen a kamara tisztikara, ott volt Sesztina Nagybakay Antal, Kardoss Zoltán, Schlachta Sándor, Galamb Ferenc elnök vezetésével az iparosok többszázfői serege. Az Ipartestület, Iparoskör és Iparos Dalárda zászlók alatt vonult ki. Az Iparos Dalárda gyászéneke után dr. Mellau Márton pápai kamarás beszélt a halottat, akit Galamb Ferenc elnök búcsúztatott szép beszéddel. A kamara nevében dr. Vargha Lajos, a vízvezeték-szerelők szakosztálya részéről Oláh János h elnök, a kör nevében Krisch Károly búcsúzott a kedves halottól. Az Iparos Dalárda éneke közben hantolták el a koporsót.

Csizmadi Gyula szobafestőegéd 22 évében elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a Köztemető 2 számú ravatalozó terméből. Lakás Pácsirta u. 8 sz. Bartia temetkezési vállalata végzi. Bíró Pál 71 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután félhárom órakor lesz a Köztemető 2 B) ravatalozójából. Lakás: Szotyori u. 2. Gebauer cég rendezi.

Özv. Csiki Kálmánné Haga Juliánna. 73 éves korában elhunyt. Temetése kedden négy órakor lesz a 3 sz. ravatalozóból. Lakás: Tóth Árpád u. 42. Gebauer cég rendezi.

Takács Miklósné Tordai Erzsébet 32 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a 3 ravatalozóból. Lakás: K. Tóth u. 7. Gebauer cég rendezi.

Köszönetnyilvánítás. Megboldogult édes jó anyánk özv. Kovács Gáborné elhunyt alkalmából mindazoknak, akik mély bánatunkban igaz részvétellel osztoztak, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, továbbá a Horthy Dalkörnek a szíves közreműködésért, fájó szívvel mondunk köszönetet. Gyermekel.

— Beszúráló telvaj ellopott egy értékes órái Dóró László cipész Homok-utca 130. szám alatti műhelyéből.

— Tízszepengős jóval szántott. Pár nappal ezelőtt ellűnt Harangvirág, a híres versenylo, melynek értéke 10,000 pengő. Tápióság határában Molnár István gazdálkodó rátalált a legelező paripára, eke elé fogta és azonnal szántani vitte. Biztosan nem szökik meg többet.

— Feltrített a lakásit és ellopták a pénztárcáját Máté Margit Hadházi-utca 9. szám alatti lakosnak. A tárcában 230 pengő volt 50. 20 és 10 pengősökben. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Ma a városi Stadionban megkezdődik a debreceni atléta-tábor. A táborban 14-16 vidéki és az összes helybeli fiatal atléták részt vesznek. A tábor célja a kerület fiatal magasugróit, rúdugróit, gátfutóit és súlydobbóit egybegyűjteni és 10 napig a fenti ágak stílusait elméletben és gyakorlatban elsajátítani. A tábor edzéseiben részt vesznek a haladó versenyzők is, így dr. Molnár Ferenc, Korompay Miklós, Bodnár Miklós, Gyenes Gyula a MAC itartózkodó kiváló vágtázoja s Gyarmati Olga a DTE országos hírű versenyzője. Az edzések és elméleti előadások, megbeszélések mindennap délután 4 órától a városi nagyerdő Stadionban lesznek. A tábor előkészítését, az edzéseket Czuna Ferenc kerületi vezető és szakfelügyelő látja el, helyettese Ráthonyi Lajos testnevelő tanár, a DVSC kiváló edzője.

Debreceni terményárak: Széna 7.36—9.36 pengő mázsája, búzaszalma 4.80 P, rozs-szalma 5.— pengő. Felhozatal kevés volt.

Szerdán városi közgyűlés

Az 1929 XXX. tc. 23 paragrafusának 4 pontja alapján közhírré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a f. évi augusztus hó 12-én szerdán délután 5 órakor a város háza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a város háza hirdetőtábláján ki van függesztve. Dr. Kölesy Sándor sk. polgármester.

Anyakönyvi hírek

Születések: Csát Imre állampénztári tanácsos, H-Böszörmény, fiú Miklós. — Dobrosi Károly fényezőegéd, Puzdra u. 5. sz. leány Ildikó, Diószegi Sándor kocsis, Álmosd, fiú Sándor. Nagy Antal MAV felvigyázó, Egyetkert u. 18, fiú Nándor. T. Kiss István törpebírtokos, leány Erzsébet. Dr. Hudáky Aladar sk. segédlelkész, Vigkedvű Mihály u. 2. sz. leány Mária. Fodor János gazdasági cseléd, Elep 20, fiú Gábor. Antal József napzamos, Józsa, leány Erzsébet, Végü Balázs kerület, Nagyrábé, leány Mária. Szabó József napzamos, Bellegeő 355 C), leány Erzsébet. Varga György kisbírtokos, Bellegeő 138, fiú István. Kovács Kálmán kántortanító, Klapka u. 46 leány Gyöngyi. Széll István fuvaros, Vulkán u. 6. leány Katalin. Seres József közművesegéd, Apponyi u. 30, fiú József. Czeglédi Márton napzamos, Nagyecere 110 leány Erzsébet. Kiss István hírlapíró, Ferenc József út 55, fiú Attila. Dr. Gáll Géza főorvos, Nagykaló fiú László. Nyizsnyik György kereskedő Jókai u. 3. fiú Ferenc. Barna Rezső MAV órabéres, Honti u. 4 C) fiú Dezso. Dr. Iklódy János városi rendőrbíró, Szt. Anna u. 12, fiú János. Révész Imre kereskedőegéd, Eötvös u. 73, leány Éva. Mándics István cipészegéd, Délior 23, fiú István. Balogh Sándor állattenyésztési ellenőr, Mester u. 25, leány Klára. Kovács György gimn. tanár, Székelykeresztúr, leány Gabriella. Eszenyi József napzamos, Pallag, fiú Ferenc. Garay György napzamos, Napkor, fiú György. Kunkli Sándor raktári munkás, Erdői u. 23, leány Irén.

Eljegyzések: Harsányi Imre m. kir. csendőrmester, Miskolc—Papp Erzsébet, Mátyáskirály u. 43. Dr. Sziva József áll. igm. tanár, Budapest—Takáts Viola, Széchenyi u. 85.

Házasságkötések: Ivánka Tóth Gábor timárségéd, Vigkedvű Mihály u. 33. —Székely Rózsa, Rakovszky u. 34, Karsai László műszerész, Sámsoni út 29—Gönczi Ágnes, Meszena u. 8, Török István főfelügyelő, Rákosi Jenő u. 5.—Birinyi Margit, Méliusz-tér 11. Öry Ferenc mészárosmester, Dicsőffy u. 11.—Varga Ilona, Mester u. 39. Benkő Ferenc gyógyszerész—Nagy Irén, Derecske. Tóth István férjiszabóegéd, Baranyi u. 5.—Mázli Irén, György u. 16. sz. Nyilas János kisbírtokos, Baros u. 8.—Jecs Mária, Budapest. Papp János bűrtorgyári munkás—Papp Anna, Bercsenyi u. 616 Dr. Mester István ref. gimn. tanár, Domb u. 8.—Almási Irén, Domokos Lajos u. 1. C. Kállai Márton várm. hajdú, Barna u. 2.—Kiss Eszter, Ferenc József út 40. Cserna László MAV tisztv. Vilmoscsászárkörút 78—Galaczi Anna, Vezér u. 13.—Kertész József autószerelőegéd, Kút u. 38—Balla Rózsa, Hévesi u. 3. sz. Szabó László szobafestő és mázolóegéd, Csillag u. 102.—Tóth Irén, Kigyó u. 10. Rother Jenő MAV tiszt Kabá—Balás Erzsébet, Lónyai u. 8.

Halálozások: özv. Edliss Hermáné izr. 79 éves, Hatvan u. 31. Nagy Pálné rk. 69 éves, Kishegyési út 40. özv. Papp Józsefné ref. 58 éves, Kishegyési út 40. Márton István ref. 36 éves, H-Böszörmény. Mandel Dezső izr. 80 éves, Péterfia u. 4. Lovas György ref. 6 hónapos Józsa. Kemecsei Erzsébet ref. 2 éves, Kishegyési úti szükséglakás, Kiss Lajos né ref. 64 éves, Nyíradony. özv. Kovács Gáborné ref. 71 éves, Miklós u. 28. Kun Erzsébet ref. 75 éves, Pósa u. 39. özv. Arany Bálintné ref. 71 éves, Kishegyési út 40. Kortis György gk. 71 éves, Egyetkert u. 42. Pongrácz Ágostonné ref. 74 éves, Kishegyési út 40. Szpiszák András ref. 9 napos, Pesti u. 4. Lovas Sándor ref. 66 éves, Szepességi u. 24. sz. Kovács Mihály ref. 1 napos, H-Böszörmény. Nagy István rk. 2 hónapos, Tiszta ígar. Csizmadi Gyula ref. 22 éves, Pácsirta u. 8. Zsibritta Gizella rk. 21 éves, Szent Anna u. 47. Buda Olga ref. 11 é. Hajdúnánás, Molnár Mihály ref. 1 hónapos, Pesti u. 7. Papp György rk. 89 éves, Herczeg u. 7. Lengyel József ref. 72 éves, Kút út 112. Lőcsel Gyula ref. 4 hónapos, Bagamér. Murvai Gizella rk. 12 hónapos, Nagyszalonta u. 3. Jakab Gyuláné ref. 74 éves, Nagyszalonta u. 3. Arady Emilné rk. 64 éves, Karcag.

Ha a Nemzetközi Vásárra Budapestre jön:
el ne mulassza meglátogatni a Vásáron
Mátyus Mária
magyar-perzsa szőnyegkiállítását!
Igazi élményben lesz része!
Városi üzlet: V., Bécsi-utca 10. sz.
Magyar-perzsa szőnyegek állandó kiállítása.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet egyes ipari növények kötelező termeléséről az 1942-43 gazdasági évben

A hivatalos lap vasárnapi számában közzétett kormányrendelet már most indokolja az egyes ipari növények kötelező termeléséről az 1942-43 gazdasági évben. A rendelet fontosabb rendelkezései a következők:

Minden olyan gazdálkodó, aki 15 kat. holdnál nagyobb szántóföldnyi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik, szántóföldjének 7 százalékán kötelezően ipari növényeket termelni. A rendelet megállapítja azokat a területeket, amelyekén az egyes felsorolt ipari növényeket termelni kell. 100 kat. holdat meghaladó szántóterület 3 százalékán kell rizist termelni. Az olyan gazdák, akik a kötelező termelés előtt önként jogelközltek ipari növények termelésével, az általuk évek óta termelt ipari növényt továbbra is termelhetik, tekintet nélkül arra, hogy az illető vi-

dékre más ipari növény van kijelölve. A cukorrépa tekintetében a rendelet előírja a f. évi cukorrépa területnek a fenntartását. Hasonlóan intézkedik a dohányra is. A gazdák szeptember 30-ig kötelesek vetésterveiket az előírt nyomtatványon a községi előjárásához benyújtani és ezen azt is megjelölni, hogy milyen vetőmagra van szükségük. A szerződéses termelő gazdák napraforgó, szójabab, olajfa, ricinus, reppce és magkender termeléséhez szükséges kölesön vetőmagot igényelhetnek, amelyet majd az új termésből a szokványminőségű mag árából kell visszafizetni. A szerződéses termelők kat. holdanként 50 P termelést előlegre tarthatnak igényt. A kormány hatóságtól áron biztosít kat. holdanként 30 kg pétsót és olajpogácsát.

A hajdúmezei állategészségügyi helyzetről

Dr. Balla András állatorvos jelentést terjesztett a közigazgatási bizottság elé. A helyzet egészségi szempontból változatlan. A hivatalból kimutatandó ragadós állatbetegségek közül fellépett a sertésorbán Kaba és Mikepércs községekben, a szarvasmarhák nyílt gümőkórja Balmazújváros és Tiszacsege községekben, a baromfikolera Balmazújváros községében. Megszűnt a rühösség Hajdúsámson és Püspökkladány községekben, a sertéspestis Tetétlen községében, a sertésorbán Mikepércs községében és végül a szarvasmarhák nyílt gümőkórja Balmazújváros és Tiszacsege községekben.

Az állatforgalom július hónapban a következő volt: vasúton elszállított 40 darab 2 éven felüli és 1 darab két éven aluli ló, 105 darab 2 éven felüli és 73 darab 2 éven aluli szarvasmarha és 21 darab borjú, 142 darab juh és 192 darab bárány, 223 darab hizott sertés s 4 darab sovány sertés. Gépkocsin állatszállítás nem történt.

Ezek szerint az állatforgalom a múlt havi forgalomhoz viszonyítva lovakban és juhokban felére, szarvasmarhákban egy negyedére csökkent. Hizott sertésekben háromszorosára emelkedett, míg a sovány sertésben a múlt hónap 73 darabbal szemben július hónap folyamán nem történt szállítás.

SPORT

Biztos debreceni győzelem

DVSC—MÁVAG 3:1 (2:1). A DVSC nem játszotta ki sem a Szeged, sem a NAC ellen mutatott formáját, de teljesítménye így is elég volt a budapesti MÁVAG legyőzéséhez. Úgy látszik, a csapat mindig annyit ad ki magából, amennyire az ellenfél kényszeríti. Így is, ha a támadóssor kissé erősebb a „harapós” MÁVAG védelemmel szemben, jóval nagyobb gólaránnyal is győzhettek volna, emellett balszerencse is kísérte a támadóssor akcióit. A mérkőzés DVSC támadásokkal indult, az 5. percben már büntetőt hibáz Hamori-Hübl, mellé lövi a 11-esl. Nagy DVSC főlény közben Szabó, a MÁVAG középcsatára megugrik és a kifutó Kaposi fölélt hálóba emeli a labdát. 0:1. A DVSC Szilágyi remek 14 méteres bombájával egyenlített, majd Sidlik elfut, beadását Mihályfi lövi, Szilágyi I beleteszi a fejét és a labda ellenkező sarokba vágódik. 2:1. A II. félidőben továbbfolytatódik a DVSC főlénye, de csak Bozsor öngóljával növekedik az eredmény.

A DVSC-ben Csokai és Orosz játéka emelkedett ki, mindkettő ragyogó technikával, igazi klasszista valló teljesítménnyel emelkedett a mezőny fölé. Kaposi és B. Nagy is jó. Zilahy, Mester kifogástalanok. A támadóssorban az újonc Szilágyi II ügyes játékos, ha a néhez mérkőzések légkörében megdöbben, hasznos tagja lesz a csapatnak. A két összekötő tehetséges játékos, de több lendület kellene játékukba. Szilágyi I kitérően játszott és verbéli csatárerejüket csillogtatott Sidlik. A MÁVAG legjobbjai Plank kapus, de jó Bozsor is. A támadóssorban

Jó hatással volt az eső a tengerire

Hajdú vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta ülését Szilassy László főispán elnöklésével. Vitéz Kovács Lajos gazdasági felügyelő jelentést terjesztett elő. Eszerint kedvező volt a júliusi időjárás a gabonaművek beérésére és betakarítására, azonban nem volt kedvező a kapásokra és a legelőkre. A termés minősége jó.

A zab sok helyen ritka és alacsony maradt s a nagy meleg miatt a buga hányásuk is kifogásolható. A tengeri általában a kapásnövények kedvező fejlődése esőt kívánt volna s a csapadék hiány káros hatása a tukor-takarmányrépánál, valamint a legelőknél is tapasztalható, bár mindezek fejlődését kedvező csapadékos időjárás még elősegítheti s a jelentős időszak óta bekövetkezett általános kiadás eső mindezek fejlődésére kedvező hatással voltak. A szőlők az eddigi kedvező időjárás következtében szépen fejlődnek.

A kedvezményes borjánció során a vármegye területén eddig 133 darab borjút osztottak ki, kisgazdák részére s a borjuk igénylése és leszállítása még folyamatban van.

A jelentéshez Ludány Miklós az árprávi és a cselédek konvenciójával kapcsolatosan, dr. Csorba András pedig egyéb gazdasági vonatkozásokban szólalt fel.

Tölösi és Szabó emelkedett ki. Gorondi jól vezette a mérkőzést.

Kitérően sikerült a DEAC országos atletikai versenye

A Stadionban rendezte országos férfi és női atletikai versenyt a DEAC mintegy 1500 néző előtt. A magasszínvonalú verseny mintaszerű megrendezésért és előkészítéséért vitéz Hadházy Dezső illeti elismerés. Részletes eredmények a következők:

Felnőtt versenyek: 100 m: 1. Gyenes MAC 11.1, 2. Korompai DEAC 11.2, 3. Kiss BSzKRT 11.4. Gyenes és Korompai 50-ig együtt megy, ott Gyenes egy méter előnyt szerez és ezzel győz. Korompai hosszú idő után most indult először.

110 m gát: 1. Pálffy FTC 16.4, 2. Agócs TESE 18.5, 3. Kövér FTC 17.3. Régimódi gátakon futottak és aprították őket.

800 m: 1. Marosi Testvériség 1:56.8, 2. Villási DM 1:59.8, 3. Rajcsányi BEAC 2:04.4. Marosi elejétől végig vezetve fölényesen nyert.

Súly: 1. Németh BSzKRT 14.45, 2. Molnár DEAC 13.86, 3. Löcsy PSE 12.41. Némethnek volt egy 14.90-es kilépett dobása. Molnár egyéni csúcsot dobott.

Magas: 1. Tordai FTC 180, 2. Varga DTE 175, 3. dr. Kapros DEAC 170. Tordainak a rossz ugróhelyen is volt 184-en két jó kísérlete.

300 m: 1. Rajcsányi BEAC 37.5, 2. Nagy DTE 37.8, 3. Présnyer PSE 39.

3000 m: 1. Farkas Testvériség 8.47, 2. Kovács MTE 9:11.8, 3. Farkas FTC 9:15. Farkas tetszés szerint győz. Résztelők 500 m-enként: 1:21, 2:46, 4:19, 5:48, 7:21.

Diszkosz: 1. Dr. Pethő PEAC 41.86,

2. Németh BSzKRT 40.45, 3. Molnár DEAC 38.87.

Női számok: 100 m: 1. Tolnai Cso. Hab. 12.9, 2. Gyarmathy DTE 13.2, 3. Sziklay Cs. 13.4. **Súly:** 1. Regdánsszky I BBTE 11.10, 2. Rehy Cso. Hab. 10.45, 3. Regdánsszky II BBTE 9.17. **Magas:** 1. Gyarmathy DTE 150, 2. Oláh Esta Sun 140, 3. Polykievitz Cso. Hab. 140. Gyarmathynak a 155-ön volt egy jó kísérlete. **80 m gát:** 1. Sziklay Cso. W. 15.1, ny. ker. esücs, 2. Bánky DEAC 15.2, keleti ker. esücs, 3. Temesvári NyVSC 15.9. **Távol:** 1. Tolnai Cso. Hab. 527, 2. Gyarmathy DTE 501, 3. Fekete Cso. Hab. 494.

A DVSC Magyar Kupa-mérkőzést játsszik augusztus 23-án Debreceben az Ungvári AC csapatával. Az UAC jó kis csapat, kapuját Pálkás, a Ferencváros volt kapusa védi és állítólag az UAC-ba gravitál Kiszely, a Fradi felmondásban levő balösszekötője is.

Villanygyár—DMTE 6:3 (4:2) Rimánóczy-kupa. Dohánygyári pálya. Vezető: Sárosi. A végig jobb Villanygyár sima győzelmet aratott. Gólszerzők: Elek 2, Vékony 2, Baré, Beret, illetve Herczegh II. és Relchl.

A Házánai kerület teniszcsapat bajnokságot a nyíregyháziak nyerték meg, az egyéni bajnokságok sorra szerdán dől el. A máramarosi SE viasza lépett. Részletes eredmények: Nyíregyházi LTC—DEAC 5:1. Váradi—Brenner—Monoki 4:6, 7:5, 6:3. Losonczy—Csongor III, 7:5, 6:1. Radvanszky—Sarkady Keszttyús 6:4, 6:3. Arday—br. Vay 2:6, 6:2, 6:3. Arday szerezte a DEAC egyetlen győzelmét, ami szép teljesítmény, ha számításta beszélik, hogy hónapok óta nem volt edzése. Párosban: Váradi, Brenner—Losonczy, Monoki—Sarkady Keszttyús j. n. br. Vay—Radvanszky, Csongor III, Arday 7:5, 6:4. A csapatversenyt két győzelemmel a nyíregyháziak nyerték meg. Férfi egyes: Döntőbe került Váradi, Brenner és Losonczy, a döntőt szerdán Tiszalókon fogják lejátszani. Harmadik helyre Csongor és Sarkadi Keszttyús jutott. — Női egyes: Döntőbe jutott Dorkó DEAC és Uray Nyíregyháza. A döntőt itt is szerdán kerül lejátszásra. Férfi páros: Döntőbe jutott Váradi, Brenner, Radvanszky Nyíregyháza és Losonczy, br. Vay Nyíregyháza, Harmadik Sarkadi Keszttyús—Arday és Monoki—Losonczy DEAC. Döntőt szerdán. — Vegyes párosban szerdán a döntőben Monoki, Dorkó DEAC játsszik, Losonczy, Mikosné Nyíregyháza ellen. —

APRÓHIRDÉTESEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Kifutófiú vagy tanuló fizetéssel felvétetik Cserep látszerésznél, Plac-utca 24. 621

Pékségbe kerékpározni tudó fiatalembert kosztal és lakással felvesznek. Kraszula, Kassanút 9. 1062

Lakatossegédek állandó munkára és tanoncok felvételre. Király Imre lakatosmester. 1064

Házaspár fizetést, lakást kap házmunkáért. Rákóczi 65. 1063

Tanoncot azonnalra felvesznek. Soltész, Kálvin-tér 2. 1059

Faltalembert kocsinak felvétetik. Csapó-u. 25. Bálint Sándornál. 1755

Kereskedelmi utazót textiltakarmány juttatókra alkalmaznak. — Ajánlat „Öskeresztény” jellegre a kiadóba. 1757

Házmasternek magános házaspár felvétetik. Erdéklődni Miklós-utca 26. 1017

Cépszegédek, jömmunkást, vegyes munkára felvesznek. Cegléd-u. 6. Papp. 1759

Köcsis egy lóhoz faterlepre felvétetik. Tolnai faterlep, Déli-sor, belső falér. 1750

Hűlgy-fodrászegédek állandó munkára felvesznek. Balogh, Huszár Gáll-u. 1. 1747

Egy ügyes munkást felvesz koporsógyár, Híd-utca 10. 1741

Kerékpárműszerészegédek azonnal felvesz. Király. Roval épület. 1739

Favágó és hasogató azonnal felvétetik. Molnár faterlep, „Kiléső-vásártér” 18. 1740

Fodrászegéd úriba belevételre. Miklós-u. 2. Széll. 1742

Szabóság férfikonfekció munkára felvétetik. Csapó-u. 14. Kereszt-épület. 1075

Kifutófiú felvétetik. — Golenczky, Sas-utca 2. 1074

Jóirású egyetemi hallgatót szünidőre felvesz István malom. 1052

Egy fiatal fodrászegéd felvétetik. Szent Anna 14. 1048

Kifutófiút, 15—16 éves felvesz Pethő fűszerkereskedő, Burgundia 1. 1037

Kifutófiú felvétetik. — Pavillon-laktanya, kanton. 1025

Házmaster felvesznek. Thaly Kálmán-u. 3. 1018

ALKALMAZÁST keres férfi

Biztosítónál, szövetkezetnél is volt könyvező fél- vagy egésznapos elfoglaltságot keres. Cím a kiadóban. 1058

ALKALMAZÁST nyer nő

Jobb női félnapra délelőttre tűzfűzlethe felvesznek. Fűrészporeladó. Jókai-utca 16. 1060

Perfekt gépirónó azonnalra, egésznapos elfoglaltsággal 5—6 napi munkára felvétetik. — Cím a kiadóban. 1738

Varróleányokat felvesznek. Barkó szűcsmester, Piac-u. 56. Udvarban. 1075

Faszénesomago lóhoz asszonyt, leányt, férfit felvesznek. Halvan-u. 21. 1057

Könyvkötő munkásleány felvétetik. Bozsó Albert. Sas-u. 4. 1051

Gyors- és gépirónó, csakis keresztény, tehetőleg perfekt, azonnalra felvétetik. Wiener Adolf, Kossuth-u. 27. 1064

ALKALMAZÁST keres nő

Irodal gyakorlattal bíró perfekt gyors- és gépirónó délutáni munkakört vállal. Cím a kiadóban. 1751

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Mosogatóst és konyha-leányokat azonnal felvesz a Gambrinus. 1746

Hosszú bizonyítvány, szolid, jól főző mindenek szakcsnót keresek 15-éve. Dr. Hajnal, Piac-u. 34 II. em. 9. 1752

Rendszerű bejárónő keresek jó bizonyítvánnyal. Kandia 15, hátul balra utolsó ajtó. 1760

Bejárónőt felvesz az Erdődy büffé, Arany János-u. 1. 1072

Bejáró asszonyt, leányt felvesznek. Kossuth 71. Kapu alatti balra. 1050

Bejárónőt keresek pár órára. Honvéd 56, 2. ajtó. 1039

Mosónőt és takarítónőt keresek. Jelentkezni lehet 12 és 1 óra között Papp Mihály, Zsák-utca 15. I. ajtó. 1019

AJÁNLAT

Giáoztasson, vizsgálaton Kissel, Kívó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15.

Órajavítás; ócska órák veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Szappannak való zsefi szappanra becsereél Pál János szappanosmester. Kölesei 8 585 10. 15

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére meszsalak kapható a Debreceni Műkögyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. 1219 ev.

Szőrmehundait most országosan kijavítja, átalakítja Kőváry szűcsmester. Püspöki palota. 1232 12 22

Varrógép, kerékpárjavítást jólállással vállalkozó, hívásra jövök, Vétel, csere, eladás. Csapó-u. 101 551 11. 7

Értékes vásznaiból keletgyűjtött ágyneműt felülősséggel varrjuk, hímezzük, toldozzuk, függönyesipkéket kaphatók. Tanulóleányt felveszünk. Favorit, Csapó 24. 1098 10. 21

Bundáját divatosan készít Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12 2

Chanzlason Csala círnőző vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14.27. 517 10. 4

Szörmebundált olecon át szobja, alakítja, Riskó szűcs, Werbőczy u. 2 sz. (Iparkamara). 960

Takaréktűzhelyek leg-egyszerűbből legdísze- sebbig kaphatók. Meg- rendelésre készítik. — Kozma, Csapó 41. 1069

KERESLET

Fürt aranyt ezüstől, Brilljánst magas árban veszek. Takács Sándor- né, Piac-u. 56. 605 10. 4

Filmes fényképezőgé- peket minden méreletben vesz. Berzék fotosztu- diója, iac 38. Udvar- ban. 444 10. 1

Ékszerkészítés, javítás, — fogaranyat, ékszer- tész Pálák Endre ék- szerész. Hatvan 2. 506 10. 5

Vízfordásra vastag le- mezből kétlovas lajtot veszek. Plébános, Déva- ványa. 539

Fakereskedelmi rt. vagy szövetkezeti részvény- plakettet keresek meg- vétele. Miklós-utca 13. 1758

OKTATÁS

Dr. Náményi Gyuláné Szentendrei Olga gyors- író gépiróiskolája, Bal- thyány-utca 1. (Eng. 8475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészí- tés. Vasúti kedvezmény. 1889 8. 28

TÁRS

Kereskedelmi vállalat- hoz lársulnek közre- működéssel 10.000-ig. „Kereskedő” jelbére. 1020

PÉNZ

Pénzt házra, földre, kölcsöni kiadatunk, fo- lyósítatunk, előleges költség nincs, privától 2000 pengőtől 20.000 pengőig. Pataky, Péter- fia 53. 1049

RÁDIO

Rádiót javíttasson, ala- kítottasson évtizedes gyako- rlatlalt Szabó Lajos műszerészénél. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8. 14

BÜTOR

Minek a lényes kirakat, mikor olecsóbban vásá- rolni udvari bútorüz- letemben. Piac 71. 918 9. 27

Antik hálóbútor eladó. Értekezni Piac 22. ház- felügyelő. 397 vv.

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés hencser, recamié, fotel eladó Hatvan u. 27. 1724 10. 18

Egy keveset használt rekamer eladó. Megte- kinthető délelőtt 9— 5-ig Hadházi-utca 27. I. 15. 1743

Világos keményfaháló eladó. Wesselényi-u. 97. 1067

Szép hencser olecon el- adó. Hatvan u. 42. Jobbra, pince. 1038

Eladó hájósobanútór inóasztal, Wertheim- kassza, Árnád-ter mel- lett. Mörice-utca 32. 1030

Alighasznált konyha- bútor eladó. Maróthy Gy. 38. 1054

AUTÓ

MOTOR KERÉKPÁR

Jókarban levő 100-as Csepel motorkerékpár eladó. Patai-utca 14. 1745

100-as Csepel segédmo- tor, legújabb kiadású, prima gumival eladó. Rakovszky I. 1028

Sachs motor jókarban eladó. Tolnay fatelep, Déli-sor, belső fatér. 1749

ÁTADÓ

ÜZLET VENDEGLŐ

Régi bevezetett jöme- netelű fűszer, csemege és italárú üzlet a fő- utca mellett más vállal- kozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 1744

KIADÓ LAKÁS

egyszobás

Szoba, konyha, spájz lakást átengedek an- nak, aki nekem 500 P kölcsönt ad. Cím ki- adóban. 1065

KIADÓ LAKÁS

kétszobás

Két bútorozatlan utcai szoba Piac-u. 58. II. 28. magánosnak vagy iro- dának kiadó. 1754

LAKÁST KERES

Kettő-, háromszobás la- kást keresek szeptem- ber, október elsejére istállóhasználatlalt. Cím a kiadóhivatalban. 1014

Keresek 2 vagy 3 szo- bás lakást, esetleg el- cserélném vidéki laká- sommal. Szent Anna 55. I. ajtó balra. 1047

BÜTOROZOTT SZOBA

Két szép szoba bútoro- za azonnal kiadó. Do- mahidi-u. 6. 1015

Nemzetközi vásárra bu- dapesti lipótvárosi la- kásomat kiadnám esá- ládnak, vagy három személynek. Ajánlato- kat „Lakás” jelbére a kiadóhivatalba. 1071

Bútorozott szoba vagy anélkül azonnalra ki- adó. Püspöki palota első kapu első emelet 3. 1044

VEGYES

Grafológusnő minden ember kézírásából bizo- sítást nyújt. Szé- chenyi 43. 1029

100 darab juh teletteté- sére keresek gazdát, aki takarmányt és he- lyet adna. Ferenczi Kálmán, Hajdúszo- boszló, Ujvárosi-út 24. 1026

Udvaron összegyűlt is- tallótrágyáját ingyen kiszállítom. Címeket a kiadóba kérem leadni. 1027

Sántha cukrászdában vasárnap este 8—9 óra között női selyem- ernyőt tévedésből aki elvitt, szíveskedjen ju- talom ellenében Bika félemeletlen leadni Bá- lint Lajos. 1766

SZALACSY RÁCZ IMRE

BARNA KENYÉR

— Regény —

(103).

— Tagadom, — verte a mellét Szuraj Józsi, — hát nem figyelték meg, hogy ez mindig történeteket mond, példalózik, aztán örökké azt hajlja, hogy atyámfiai így, meg úgy, bezzeg, amikor hűsz esz- tendővel ezélt itt járt az a missziós pap, az igen, aki úgy lefestette a pokolt minden kínjával, hogy egy hétig nem bírt aludni az ember. Ez, ez gyermek még, tanulnia kell, nem való ilyen népes plébániára!

— Nos, látod, Szuraj, hogy mennyire fogalmad nincs a dolgok állásáról; az még nem bűn, hogy valaki fiatal, mert azt tudd meg, hogy annak idején egy alkalommal Cattaróban kötöttünk ki, éppen vasárnap reggel volt, hát istentiszteletet „avizoltak” a kikötőben. Kivonultunk szépen, ünnepi díszben. Nos, ott tartott „egy” beszédet a hajó pap. Flatal volt az, aligha több huszonöt esztendősnél, de ahogy az rakta a szavakat, hát még a kövek is meglágyul- tak belé! Igaz, hogy horvátul beszélt, míg mi ma- gyarok egy szót sem értettünk belőle, de olyan ha- talmas hangú papot én még jártamban-kelttemben nem hallottam! Pedig fiatal volt, sőt kölyök korú, — nézett fel a pápaszeme fölött Kos Jóska.

— Nem mondom, akad ritkán a fiatalban is, de ez nem nekünk való, én mondom, hogy be kellene menni a püspökhöz, hogy adjon nekünk másat, vagy kitérünk még a hitünkbeli is!...

— Ki az anyád kinjút, — röhögött csendesén Nagypál János, — hát mi van rád bizva? Van sza- vad az egyháznál, vagy valami a hitközségnél, mi? Ez a pap kell nekünk éppen, hát nem halod, hogy minden nap elnéz az iskolába is, ami eddig soha se volt!...

— Hát ez az, — kapott a szón Szuraj Józsi, — ne avatkozzék a tanítók dolgába, azok megtanulták a maguk mesterségét, azok se szólnak a pap dol- gába!...

— Hm, hát így vagyunk; most már tudom, hogy honnan fúj a szél, tudom, hogy kinek „cenzál- kodsz”.

— Nincs neki szava, kár vele törödni, — fogta meg Kos Jóska a Veres Zsiga pejkójának hátulsó ballátját, hogy megvizsgálja a patkó felrakás mi- kéntjét.

— Adót fizetek, — akart szájalni Szuraj Józsi. — Nem kondás az, hogy egyszer megfogadjuk, aztán elcsapjuk, — vetett véget Kos Jóska a vitá- nak.

— Ez az igaz, — szólott Veres Zsiga is, míg fogta lova száját, így vén Szurajt végképen letor- kolták, hát idejét látta Kos Jóska, hogy másra te- relje a szót. Ugy mondta, mint valami hihetetlen dolgot:

— Hallom, hogy Kolba János asztalosban meg- gyuladt a pálinka!...

— Egy nyavalyát, ilyen nincsen! — akaszkodott a szoba Szuraj Józsi.

— No, ilyen ne mondj, testvér, mert egyszer Zágrábban, ott jártunk egy vasárnapon mi tenger- rész altisztek, hogy megnézzük a várost, hát Uram- Isten, mindjárt a püspöki templom mellett csak azt látjuk ám, hogy egy magáról felette megféledezett mesterember felőlől csak láng csap ki, tudják, a száján keresztül. Kéken égett a pálinka, lángolt, hogy rossz volt nézni, de addig el se aludt, míg va- lahonnán anyatejet nem kerítették, mert erre a baj- ra csak az használ, Ugy ám, ilyen dolgok történnék a világban, de persze ezt látni is kellett volna! — verte az új patkóba a szöveget Kos Jóska.

— Messziről jött ember sokat mondhat! — vo- nogatta a vállalt Szuraj Józsi, de ezt a szemtelen- kedést szóra se méltatta Kos Jóska, hanem csak úgy félvállról vetette oda:

— Hallom, hogy a kántor-fühoz vitték, pedig hát a törvény kimondja, hogy doktorolni csak az merjen, akinek erre vizsgálja van, ellenkező esetben kérihelhetetlen szigorral megbűnhődik!...

— Ez tökéletesen igaz, — helyeselt itt Szuraj Józsi.

— Ezért még megütheti valaki a bokáját, — sejt- tetette a törvény szigorú útját Nagypál János is, akinek a legutóbbi egyháztanácsi gyűlésen erős ösz- szecsapása volt a kántorral.

— Isten tudja, hogy hova fejlődik ez a vita, ha közben arra nem jön a Kolba János inasa, akit nyomban megkérdezett Kos Jóska, már csak azért is, hogy tanuk jelenlétében hallja a nagy esztet:

— Nos, hé, jól van már a gazdád?...

— Van a nyavalyába, úgy ordít az, mint a fába szorult féreg: azt hajtogatja, hogy meg kell halni, meg kell halni!... — sietett valami ismeretlen cél felé a kölyök.

— Hát ez az, emberek, amikor az iparosember is elveszti a józan ítéletképességét! — törülte meg a homlokát Kos Jóska.

Kevés idő múlva visszafelé jött a fiú, majd utána gyorsított Kerezsi Zsuzsi, vén Marinkának a leánya, aki titkon a kenést gyakorolta hol itt, hol ott, ha a doktor receptjének orvossága nem akart gyorsan hatni.

Látta ezt mindenki a kovácsműhely előtt, de nem tették szóvá, elvégre most a doktor sincs itthon, az- tán Kolba János érzi a legerősebben, hogy hol fáj és mi fáj!...

Éppen az utolsó patkószöveget ütötte Kos Jóska a Veres Zsiga lova körmébe amikor megállott a mű- hely előtt egy torzonborz, halálosan sápadt, de ren- des ruhájú ember. Alott néhány pillanatig, aztán köszönt:

— Agyon Isten!...

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy új tavaszi felöltő, magas alakra, egész finom, Nemzetőr u. 3. kapuval szemben. 811

Kifogástalan használt perzsabunda és fekete női télikabát eladók. Megtekinthető: 10 órától 2-ig Nyomlató-u. 5.. baloldali ajtó. 1055

Katonai extra egyen- ruha, tropikái bricsesz- öltöny eladó. Széchenyi 41. 1013

Eladó egy pár új japán nerc és egy sötétlékű férfiruha. Piac-u. 89. Kalapszalom. 1036

INGÓSÁG VETEL

Kifogástalan strapa kerékpárt veszek. Rá- kóczi-u. 39. Sütődé. 1043

INGOSÁG ELADÁS

Darabos méző, szigetelő lemez állandóan kapható Kiss Istvánnál Ra- kovszky 8. alatt. 718

Egy rézagy, két darab keményfaagy eladó. Si- nay Miklós-utca 35. sz. 1079

Sós zsákok teljesen jó állapotban eladók. Bal- tazar Dezső-u. 9. Sző- vetkezénel. 1068

Vaskályha jó állapo- tban levő eladó. Jerikó- utca 59. Újkert. 1023

Eladó 4x4-es használt utcai kapu. Behlén-u. 46. 1041

Új kétkerekű gyermek- bicikli kintű gumival és 26-os börtalpú fél- cipő olecon eladók. — Szemes, püspöki palota 42. 1045

Használt télikabát, fel- öltő, ruha, cipő, ág- ynemű, ágyléti, csillár, lámpa, álló fűrés, ka- lítka, láda, asztal, szék s b. eladó. Apafi-utca 20. 1042

GAZD. ESZKÖZÖK

Cséplőgarnitúra elevá- torral, fedeles kocsi, szárok, különféle gaz- dasági eszközök eladók Váncsodi gazdaság, Vasút: Mezőpeterd. Posta: Váncsod, Bihar megye. 1035

Egy darab 500 l. taposó kád eladó. Kisfaludy-u. 23. 1056

Gumikerekű strálkocsi, kúteső, öleolos, autó- motor, körfűrés el- adó. Barna-u. 16. 1032

Eladó szőlőprés, szőlő- daráló, boroshordók különböző nagyságban, taposókád, szedőhor- dók. Nap-u. 4. 1753

ELADÓ HÁZ

Eladó Széchenyi-utca 88. sz. négy szoba, hal- los, verandás, minden mellékkeliséggel bíró kertés családi ház. Ér- tekezni: dr. Mitrovics és dr. Mailáth ügyvé- dedek telefon: 32-35. 1028 8. 31

Andrassy-út 71. egy hold szőlő kétszobás lakással eladó. Értekez- ni écsi és Pap ügyvé- deknél, Iparkamara. 1063 vv.

Sipos utca 5. számú csa- ládi ház eladó. Értekez- ni ugyanott. 709

Mester-u. ca 33. számú ház eladó. Feltételek megtudhatók a kiadó- hivatalban. 856

Eladó olecsó ház köepü- let üzlettel, azonnal beköltözhető. Cím a ki- adóban. 1053

Modernül beépített péküzemű ház Vár- utcán nagyon olecsó és kedvező fizetés mellett sürgősen eladó, előleg- nálam lefizelhető. — Nagyerdőnél adómen- tes családi ház kedve- zően eladó, Darabos- utcán három jövedel- mező üzletes ház elő- nyösen eladó. Czeglédv ingallaniródája, Kálvin- tér 9. Telefon 23-55. 1061

Pacsirta-u. 54. sz. alá- pincézett többlakású masszív ház eladó vagy elcserélnek tanyaföld- del. Értekezni: Németh utca 1. Nyilastelep. 1021

Eladó kétszobás egész- séges lakás minden el- fogadható ártért, azon- nal beköltözhető, villa- moshoz közel. Tengeri- daráló eladó. Széll-u. 10. 1031

Eladó családi ház Jó- kái-u. 19—21. Értekez- ni Tanító u. 10. 1748

ELADÓ HÁZHELY

Eladó Szép-u. 11. szá- mú házhely építkezési anyaggal együtt. Érte- kezni Apponyi-u. 27. alatt. 1040

FOLDBERLET

68 hold tanyás fekete- föld, szoboszlói határhoz bérbeadó. Farkas ügy- véd, Arany János u. 2. 805

Bérbeadó 400 magyar holdas tanyás birtok, 25 kat. hold Jobány- engedélyvel Szabolcs- ban. Cím a kiadóban. 461 8. 20

Bérbeadó 324 kat. hold föld, 160 hold szántó, 120 jó kaszáló, 44 szí- kes legelő, évi bére 400 mázsa búza, birtok vasútállomás és műút mellett van. Komlóssy- út 27. 1066

3 hold föld a Cucában kiadó. Értekezni Veréb- dűllő 43/c. 1033

ELADÓ FÖLD

Ondód, Vedres-dűlőben 4 hold föld eladó. Var- ga-u. 15. 1122 vv.

Ondód, Vedres-dűlőben 4 hold föld eladó. Var- ga-u. 15. 487 9. 5

Eladó 4½ hold tanyát- lan, 2½ hold tanyás föld Bellegelén, Kishe- gyesi-út mellett. Teleki- utca 82. 938

ELADÓ ALLATOK

Fajgalmok eladók páronként is. Gyöngy- virág-utca 5. 1022

Szerkesztő: JELÉNSÉGI PÁLFI JOZSEF
Kiadónál jelölés: PÁLFI JOZSEF
PÁLFI SZIGETHY GYULA igazgató

Redakció és nyomja: SZIGETHY KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Feltöltő nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY